

SADRŽAJ :

| | | |
|--------|---|-----|
| 1. | UVOD | 2. |
| 2. | MODEL PROJEKTA REFORME LOKALNE SAMOUPRAVE | 6. |
| 3. | PREGLED PROCESA PLANIRANJA U OPĆINI VELIKO TROJSTVO | 10. |
| 4. | VIZIJA OPĆINE VELIKO TROJSTVO | 13. |
| 5. | TEMELJNI PODACI O OPĆINI VELIKO TROJSTVO | 14. |
| 5.1.1. | O OPĆINI VELIKO TROJSTVO | 14. |
| 5.1.2. | PODACI O ŽUPANIJI | 18. |
| 5.2. | POLOŽAJ OPĆINE U ODNOSU NA PROSTOR ŽUPANIJE I DRŽAVE | 21. |
| 5.3. | STANOVNIŠTVO | 22. |
| 5.4. | ZEMLJOPISNA OBILJEŽJA | 23. |
| 5.5. | PRETEŽITE GOSPODARSKE DJELATNOSTI | 24. |
| 5.6. | KOMUNALNA INFRASTRUKTURA | 32. |
| 5.7. | OBJEKTI JAVNOG STANDARDA | 35. |
| 5.8. | REZULTATI ANKETE SA PODUZETNICIMA | 40. |
| 6. | SAŽETAČ SWOT ANALIZE | 42. |
| 7. | STRATEŠKA PITANJA | 45. |
| 8. | KRITIČNA PITANJA | 47. |
| 9. | PREPORUČENE INTERVENCIJE - PROJEKTI POTPORE KRITIČNIM PITANJIMA | 59. |
| 9.1. | KRITIČNO PITANJE – KAKO OPĆINU VELIKO TROJSTVO PROMOVIRATI KAO PRIVLAČNU LOKACIJU ZA PODUZETNIŠTVO I STANOVANJE ? | 59. |
| 9.1.1. | PODUZETNIČKA INFO-TOČKA OPĆINE VELIKO TROJSTVO | 59. |
| 9.1.2. | IZGRADNJA INFRASTRUKTURE | 63. |
| 9.2. | KRITIČNO PITANJE – KAKO POTAKNUTI GOSPODARSKU AKTIVNOST I POVEĆATI ZAPOSLENOST U MALOM I SREDNJEM PODUZETNIŠTVU ? | 69. |
| 9.2.1. | PODUZETNIČKA ZONA | 69. |
| 9.2.2. | POTPORA RAZVOJU MALOG I SREDNJEG PODUZETNIŠTVA | 73. |
| 9.3. | KRITIČNO PITANJE - KAKO RAZVITI TURIZAM ? | 77. |
| 9.3.1. | ETNO OKUĆNICA | 77. |
| 9.3.2. | TURISTIČKA ZAJEDNICA KAO PROMOTOR TURIZMA | 80. |
| 9.4. | KRITIČNO PITANJE - KAKO UNAPRIJEDITI POLJOPRIVREDNU PROIZVODNJU ? | 84. |
| 9.4.1. | UDRUŽIVANJE OBITELJSKIH GOSPODARSTAVA I POLJOPRIVREDNIKA | 84. |
| 9.4.2. | KONTINUIRANO UNAPREĐENJE POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE | 88. |
| 10. | SMJERNICE ZA PROVEDBU, PRAĆENJE I AŽURIRANJE | 91. |
| 11. | ZAVRŠNE PREPORUKE | 92. |



1. UVOD

Demokratska centralizacija povećava odgovornost lokalnih samouprava u Republici Hrvatskoj za gospodarski razvoj. Lokalne samouprave imaju veću odgovornost za :

- *gospodarsku dobrobit svojih građana*
- *svoje vlastito fiskalno zdravlje i*
- *za upravljanje svojom imovinom*

Istodobno, prelazak na tržišno gospodarstvo znači da nije samo samouprava odgovorna za razvoj poslovne zajednice. Umjesto toga u tržišnom gospodarstvu samouprava promovira gospodarski razvoj stvaranjem uvjeta koji podupiru poslovanje privatnog sektora. Svjetsko iskustvo govori da stvaranje uvjeta pogodnih za privatna ulaganja i gospodarski rast ovise o lokalnoj gospodarskoj klimi i korištenju lokalnih javnih ulaganja na strateški način kako bi se podržao gospodarski razvoj.

Strateško planiranje gospodarskog razvoja utemeljeno na zajednici izgrađuje jaku osnovu za aktivnosti lokalne samouprave da uspješno ispuni svoje nove dužnosti i funkcije u novoj gospodarskoj sredini. To čini kroz :

- *okupljanje predstavnika lokalne samouprave, poslovnih i građanskih predstavnika kako bi se stvorila i slijedila zajednička vizija gospodarskog potencijala zajednice i način na koji će biti ostvarena,*
- *mobiliziranje javnih i privatnih resursa koji će podržati tu viziju,*
- *stvaranje povoljne poslovne klime koja će ohrabriti lokalne poduzetnike za stvaranje novih poslova i proširivanje postojećih i koja će biti privlačna vanjskim ulagačima.*

Partnerstvo javnog i privatnog sektora pojačava kapacitet lokalnog gospodarskog razvoja. Strateško planiranje gospodarskog razvoja utemeljeno na zajednici izgrađuje ta partnerstva i mobilizira resurse zajednice da se postignu zajednički ciljevi.



Slika 1. Zgrada Općine Veliko Trojstvo

Što konkretno znači *Strateško planiranje gospodarskog razvoja* utemeljeno na zajednici najjasnije je kada se definira svaki dio imena :

Gospodarski razvoj

Gospodarski razvoj obično se odnosi na stvaranje bogatstva kao rezultat kombinacije povećanog zapošljavanja i povećanog prihoda. Lokalna samouprava također može iskoristiti gospodarski razvoj za povećanje prihoda od poreza i kao poslijedicu od toga, lokalna samouprava povećava kapacitet pružanja usluga. Dakle, razvoj lokalnog gospodarstva je gospodarska promjena koja rezultira poboljšanim ekonomskim standardom življenja svojih stanovnika i pomaže lokalnoj samoupravi da održava ili poboljšava usluge koje pruža svojim stanovnicima. Ključne karakteristike razvoja lokalnog gospodarstva u tržišno orijentiranom gospodarstvu su slijedeće :

- Kako bi bila učinkovita, funkcija gospodarskog razvoja lokalne samouprave mora biti kontinuirana djelatnost.
- Aktivnost razvoja lokalnog gospodarstva pojavljuje se u okvirima nacionalne gospodarske politike i planova. No, općina je središte gospodarske aktivnosti i može utjecati na svoju gospodarsku budućnost.
- Izvori kojim lokalna samouprava doprinosi gospodarskom razvoju su kadrovski, institucionalni, poslovni, fizički i financijski. Alati koje ima za pojačavanje tih izvora su pružanje usluga i regulatorne odgovornosti, sposobnost informacijskih odredbi, mobiliziranje dodatnih izvora kroz partnerstva s poslovnom zajednicom, nevladinim udrugama, građanima i drugima zainteresiranim u svojem gospodarskom području.
- Gospodarski razvoj se pojavljuje kao rezultat aktivnosti i ulaganja privatnog i javnog sektora i u demokraciji, uz pristanak zajednice.
- Očekivanje povrata kapitala oblikuje odluke privatnih ulaganja. Aktivnosti javnog sektora u gospodarskom razvoju biti će privučene stvaranjem i održavanjem okoline u kojoj poduzetništvo može prosperirati. Takova okolina se naziva dobrom poslovnom klimom. Privatizacija daje poslovnoj klimi sve veću važnost.
- Drugi koncept povezan s privlačenjem ulaganja je lokacijska prednost. Lokacijska prednost znači da poduzeća na toj lokaciji imaju veću vjerojatnost za uspjeh.

Gospodarski razvoj nije definiran da bi privlačio samo vanjske ulagače. Uspješna strategija gospodarskog razvoja prepoznaje da većina gospodarskog rasta i stvaranja novih radnih mjesta počinje od lokalnih poduzetnika koji stvaraju i proširuju lokalna poduzeća. Najveća pažnja trebala bi biti usmjerena prema stvaranju lokalnog poslovnog okruženja unutar kojeg se lokalne poslovne ljude podržava u preuzimanju rizika i ponovnom ulaganju stvorene dobiti u zajednicu. Iskustvo pokazuje da je stvaranje takove poslovne klime najbolji pristup zainteresiranim vanjskim tvrtkama da se smjeste u toj zajednici. Strane ulagače privlače zajednice u kojima lokalni poduzetnici s kojima kontaktiraju govore pozitivno o svojoj lokalnoj samoupravi i zajednici kao povoljnom mjestu za vođenje poslova. Dobar glas se daleko čuje. . .



Strateško planiranje

Strateško planiranje je alat koji je javni sektor preuzeo iz poslovne zajednice. To je kreativan proces kojim zajednica predviđa željenu budućnost i nužnu proceduru i postupke kako bi postigla svoju viziju budućnosti. Poput gospodarskog razvoja, strateško planiranje je kontinuiran proces, a ne izoliran događaj.

Strateško planiranje je alat za prilagođavanje sredine koja se mijenja i za određivanje prioriteta, ali nije alat za rješavanje svih problema. Razlikuje se od tradicionalnog modela sveobuhvatnog planiranja u nekoliko bitnih činjenica :

- Strateško planiranje je proaktivan proces. Kroz proces strateškog planiranja zajednica želi oblikovati svoju budućnost, a ne se samo pripremiti za nju.
- Sveobuhvatan plan pokriva sve aktivnosti koje treba poduzeti bez pokazivanja onih koje su najvažnije; strateški plan se usredotočuje samo na kritična strateška pitanja i upućuje resurse na aktivnosti s najvećim prioritetom. Određivanje prioriteta je neophodno jer su resursi kojima raspolaže lokalna samouprava manji od zahtjeva koji se postavljaju pred nju.
- Sveobuhvatan plan obično kreiraju stručnjaci, a strateški plan razvija radna skupina u kojoj će biti zastupljeni svi entiteti od kojih će se tražiti da provedu plan.

Da bi strateško planiranje bilo uspješno njegova bit mora biti jasno izražena i prihvaćena na samom početku. Strateško planiranje gospodarskog razvoja bavi se pitanjima koja utječu na zapošljavanje, prihod, privlačenje investicija, pristup kapitalu, komunalije i prometnu infrastrukturu i druge faktore izravno povezane s održivim gospodarskim rastom i napretkom. Usredotočuje se na resurse na koje će imati utjecaj.



Slika 2. Osnovna škola Veliko Trojstvo

Utemeljeno na zajednici

Utemeljeno na zajednici odnosi se na sudjelovanje javnosti u razvijanju strateškog plana. Radna skupina koja se sastoji od predstavnika zajednice stvara strateški plan utemeljen na zajednici. Radna skupina personificira partnerstvo javnog i privatnog, koje je potrebno za učinkovit lokalni gospodarski razvoj. Članovi uključuju predstavnike lokalne samouprave, poslovne zajednice, obrazovnih institucija, skupine iz zajednice kao što su nevladine udruge i slične članove koji su zainteresirani za gospodarski razvoj.

Stručnjaci mogu sudjelovati u radnoj skupini i/ili pomagati savjetovanjem i pružanjem informacija, ali svi članovi radne skupine jednako sudjeluju u odlučivanju koje oblikuje strateški plan utemeljen na zajednici. Strateški plan utemeljen na zajednici određuje prioritete, pravce i definira projekte.

Uključivanje zajednice jača strateško planiranje iz nekoliko razloga :

- *Budući da strateški plan određuje prioritete on ima i političku i gospodarsku važnost. Uključivanje zajednice doprinosi transparentnom procesu.*
- *Uključenje zajednice unapređuje i plan provedbe. Plan mobilizira resurse zajednice za postizanje gospodarskih ciljeva. Uspješno strateško planiranje uključuje entitete od kojih će se tražiti podrška u provedbi strateškog plana.*
- *Sudjelovanje predstavnika zajednice u strateškom planiranju razvoja daje konačnom planu kredibilitet u zajednici. Konsenzus među članovima radne skupine promovira konsenzus zajednice u podršci strateškom planu.*

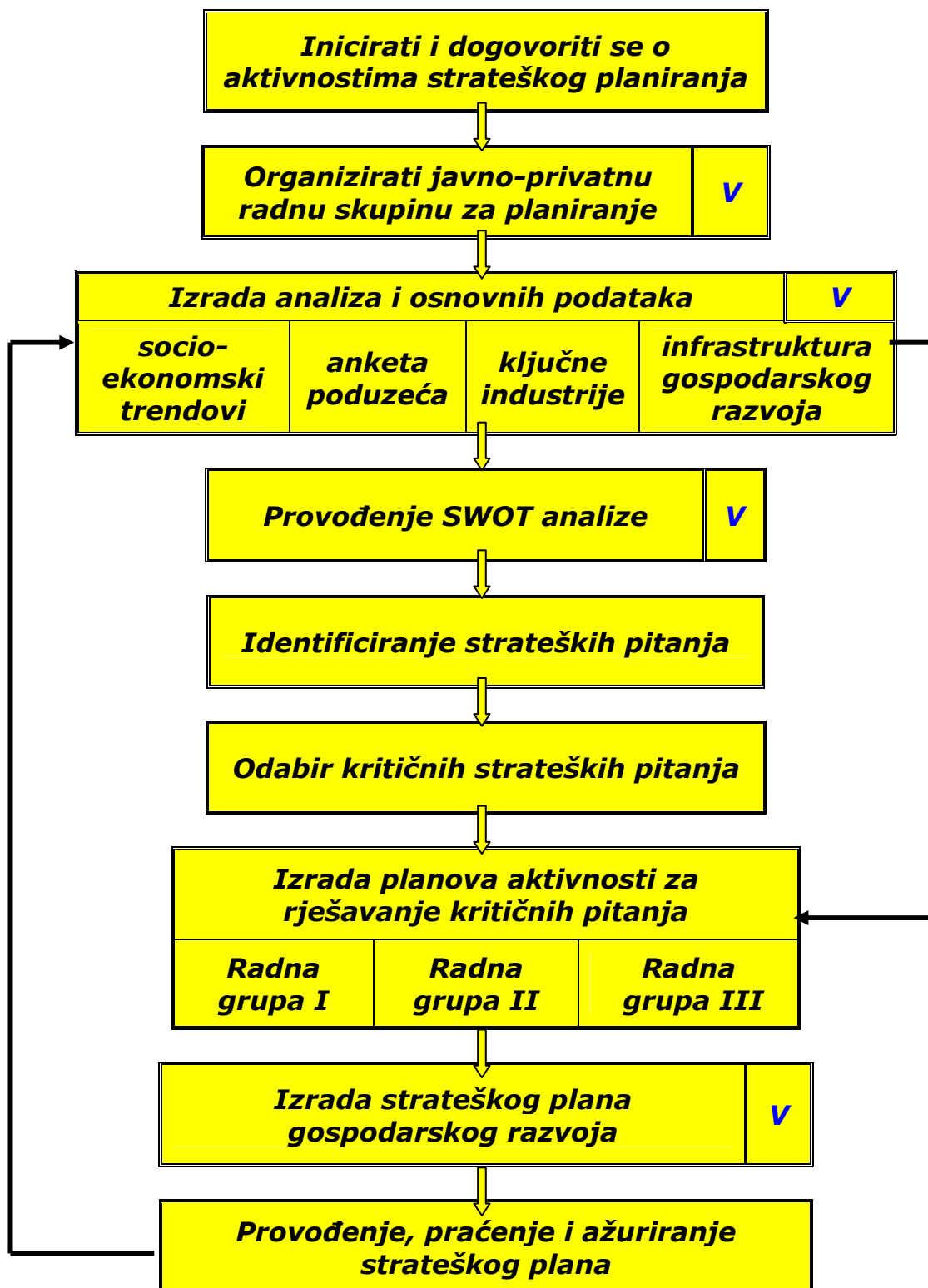
Javnost se redovito informira o napretku i zaključcima tijekom procesa strateškog planiranja gospodarskog razvoja, a javni sastanci u ključnim trenucima tijekom procesa su mjesto šireg sudjelovanja zajednice. Nakon sastanaka radne skupine javnost se informira kroz sve dostupne medije – tisak, radio, web stranice lokalne samouprave, a i sami članovi radne skupine su ujedno i glasnogovornici.

Važno je istaći da uključivanje zajednice opterećuje proces planiranja. Organizacija i podrška radnoj skupini oduzima vrijeme. Radna skupina mora utrošiti vrijeme za izgrađivanje konsenzusa i pregovore. Međutim, koristi koje donosi uključivanje zajednice opravdavaju dodatni trud. Uključenje zajednice nastavlja se u fazi provedbe kao proces za nadgledanje napretka prema navedenim ciljevima čineći modifikacije i prilagodbe u planu gdje je potrebno.



2. MODEL PROJEKTA REFORME LOKALNE SAMOUPRAVE

PRLS Model strateškog planiranja opisuje kako proizvesti strateški plan gospodarskog razvoja (SPGR) kroz proces koji uključuje zajednicu i čini osnovu za partnerstvo javnog i privatnog sektora u provedbi plana. Model je ilustriran u nastavku teksta, kao i njegovi sastavni dijelovi. Dio procesa koji se ponavlja u nekoliko navrata "Stvoriti viziju za gospodarsku budućnost zajednice" označen je slovom **V** u dijagramu.



Inicirati i dogovoriti se o aktivnostima strateškog planiranja

Uobičajeno je da stvaranje strateškog plana gospodarskog razvoja zasnovanog na zajednici pokreće i predvodi načelnik općine.

Organizirati javno-privatnu radnu skupinu za planiranje

Članstvo radne skupine prikazuje javno-privatnu suradnju koja podržava gospodarski razvoj u tržišnom gospodarstvu. Supredsjedatelji su načelnik općine i važan predstavnik poslovne zajednice. Članovi radne grupe uključuju predstavnike općinskih i županijskih vlasti, te organizacija važnih za gospodarski razvoj.



Slika 3. Radna skupina

Stvoriti viziju za gospodarsku budućnost zajednice

Strateški plan gospodarskog razvoja dizajniran je da bi situaciju pomakao s jedne na drugu točku razvoja. Vizija željene gospodarske budućnosti opisuje destinaciju SPGR-a. Vizija budućnosti odražava i temeljne vrijednosti zajednice. Tijekom izrade SPGR-a vizija se preispituje u skladu sa novim prikupljenim činjenicama i po potrebi korigira.

Izrada analiza i osnovnih podataka

Strateške odluke se temelje na informacijama, pa strateško planiranje gospodarskog razvoja počinje sakupljanjem informacija o gospodarstvu. Informacije potrebne za vođenje razvoja SPGR uključuju statističke podatke, kao i informacije prikupljene anketiranjem poduzetnika o lokalnom gospodarstvu i zajednici. Informacije koje opisuju trenutno stanje nazivaju se temeljnim podacima, a predstavljaju polaznu točku za SPGR.

Provođenje SWOT analize

Radna skupina koristi analitički okvir koji se naziva SWOT (naziv dolazi od početnih slova engleskih riječi za snage, slabosti, mogućnosti i prijetnje) kako bi organizirala informacije iz temeljnih podataka, ankete i njihova osobnog znanja. SWOT katalogizira situacije kao unutarnje snage ili slabosti, te vanjske mogućnosti ili prijetnje – sve što je relevantno za lokalni gospodarski razvoj.

Identificiranje strateških pitanja

Uspoređivanje situacije opisane u SWOT analizi s vizijom željene gospodarske budućnosti pomaže radnoj skupini da odredi strateška pitanja – ona pitanja koja će vrlo vjerojatno utjecati na gospodarsku budućnost zajednice i postizanje vizije. Strateška pitanja često se nalaze na negativnoj strani SWOT-a. To su interne slabosti koje ograničavaju lokalni gospodarski napredak i vanjski faktori (prijetnje) koji će vjerojatno imati negativan utjecaj na lokalno gospodarstvo.



Slika 4. KUD Veliko Trojstvo

Odabir kritičnih strateških pitanja

Kritična pitanja su ona strateška pitanja koja su :

- najvažnija za postizanje željene gospodarske budućnosti
- ona pitanja na koja će najvjerojatnije utjecati lokalna intervencija

Ta dva kriterija odražavaju obvezu strateškog planiranja da se :

- usredotoči na potrebe najvažnijih prioriteta
- koncentrira na probleme na koje mogu utjecati ljudi koji se bave planiranjem

Izrada planova aktivnosti za rješavanje kritičnih pitanja

Svaka radna skupina stvara plan aktivnosti za svoje kritično pitanje. Model PRLS-a koristi vrlo bazičnu verziju LogFrame-a (Logical Framework) za specificiranje predloženih intervencija, pretpostavki koje su osnova te logike, te na koji način se može mjeriti napredak prema postizanju ciljeva. LogFrame je tehnika projektnog managementa koju za sponzorirane projekte zahtijevaju i Svjetska banka i Europska unija. U nastavku pridruživanja Europskoj uniji hrvatske lokalne samouprave bi mogle imati priliku sudjelovati u natječajima za donacije Europske unije prije pridruživanja, te je u tom slučaju primjena ove metode u izradi strateškog plana gospodarskog razvoja vrlo bitna.

Izrada strateškog plana gospodarskog razvoja

Radna skupina ocjenjuje potrebne resurse za kombinirane planove aktivnosti. Planove aktivnosti integrira u jedan cjeloviti SPGR. Radna skupina treba odvagati brojne faktore pri integraciji planova aktivnosti u koherentan strateški plan za gospodarski razvitak.

Provedba, praćenje i ažuriranje SPGR-a

Provedba je test procesa strateškog planiranja. Model PRLS-a stvara osnovicu za provedbu jer kreira zajedničku viziju i konsenzus zajednice o pitanjima, prioritetima i načinu na koji bi zajednica trebala reagirati. Osim toga oni koji će biti zaduženi za provedbu plana uključeni su u njegovo stvaranje.

Nadgledanje daje informacije kojima će se ocjenjivati primjena strateškog plana i predvoditi modifikacije i ažuriranje koje će održati mjere u smjeru realizacije vizije. Entitet koji nadzire primjenu također nadgleda napredak SPGR-a. Redoviti izvještaji o nadgledanju koji se javno objavljuju održavaju proces transparentnim i jačaju obvezu izvršenja.

Strateški plan je alat za prilagođavanje promjenama tako da se mora ažurirati periodičnim pregledima i tekućim informacijama. Većina baza podataka ažurira se godišnje kada nove informacije postanu dostupne. Nove informacije dolaze kroz novi pregled socioekonomskog stanja koji se unosi u SPGR. Sa završetkom novog pregleda nastupa povoljno vrijeme da nadzorni entitet potraži odgovore na četiri dodatna pitanja :

- je li pitanje još kritično za gospodarsku budućnost zajednice ?
- odnosi li se ta intervencija i dalje na kritično pitanje ?
- da li uloženi resursi potrebni za provedbu i dalje opravdavaju korist koju daje program ?
- postoje li nehotične negativne posljedice intervencije ?



3. PREGLED PROCESA PLANIRANJA U OPĆINI VELIKO TROJSTVO

Projekt reforme lokalne samouprave (PRLS) prije svega pruža tehničku potporu jačanju sposobnosti lokalne samouprave za učinkovitije izlaženje u susret potrebama građana i stvara pretpostavke za pridruživanje Europskoj uniji. USAID-ov Projekt reforme lokalne samouprave višegodišnje je nastojanje usmjereno na uvođenje suvremenih sustava javne uprave u većinu od 565 jedinica lokalne samouprave u Hrvatskoj.

Općina Veliko Trojstvo odlučila je provesti Program reforme lokalne samouprave i to modela Gospodarski razvitak.

Potpisom Ugovora o implementaciji modela gospodarskog razvoja u siječnju 2005. godine prihvaćena je i implementacijska matrica i sve obveze za provođenje modela, te se pristupilo realizaciji.

Općina Veliko Trojstvo je već poduzimala akcije koje su za cilj imale stvaranje dinamičnije poslovne klime, privlačenje kapitala, otvaranje novih radnih mjesta. Uz Općinu i druge su institucije, organizacije i poduzeća radili na sličnim programima koji su imali isti cilj. Ovim procesom strateškog planiranja Općina Veliko Trojstvo želi da ti naponi budu koordinirani i da se odrede prioriteti koji se odnose na razne aktivnosti gospodarskog razvoja u Općini Veliko Trojstvo, a što će omogućiti optimalno korištenje resursa.

Ovakova odluka temelji se i iz zakonske osnove koja ukazuje na djelokrug obavljanja poslova lokalne i područne samouprave i to :

- Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 106/03)
- Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 117/93, 33/00, 73/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03)
- Zakon o poticanju razvoja malog gospodarstva (NN 29/02)
- Program razvoja malog gospodarstva RH 2003-2006
- Program razvoja poduzetničkih zona 2004.-2007. godine
- Zakon o potvrđivanju Europske povelje o lokalnoj samoupravi (Međunarodni ugovori NN 14/97)
- te ostali propisi koji reguliraju ovo područje

Prvi korak bilo je organiziranje javno-privatne radne skupine za strateško planiranje. Općina Veliko Trojstvo preuzela je inicijativu, te su u radnu skupinu pozvani predstavnici lokalnih poduzeća, obrtnika, relevantnih općinskih i županijskih odjela, školstva, javnih poduzeća, nevladinih organizacija i svih ostalih zainteresiranih za gospodarski razvoj. Kroz svoje članstvo (u dodatku popis svih članova) radna skupina je pokazala suradnju između javnog i privatnog sektora što je ključno u ovom procesu. Radna skupina odlučila je da će se strateški plan gospodarskog razvoja Općine Veliko Trojstvo raditi za četverogodišnji period od 2006. do 2009. godine.



Izrada strateškog plana gospodarskog razvoja započela je s informiranjem o stanju u lokalnom gospodarstvu, budući se strateške odluke zasnivaju na informiranosti. Prikupljeni su podaci od Hrvatske gospodarske komore, Hrvatske obrtničke komore, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, statistički podaci Državnog ureda za statistiku, podaci FINE, te dostupni podaci upravnih odjela Općine Veliko Trojstvo, te Bjelovarsko-bilogorske županije. Provedena je anketa među poduzetnicima koju su obavili članovi radne grupe. Obavljeni su i direktni razgovori sa značajnijim poduzetnicima, te su i od njih prikupljeni podaci o njihovim razvojnim planovima, koji su također dali važne informacije za proces.

Radna skupina je potom ove podatke strukturirala u matricu pozitivnih i negativnih unutarnjih i vanjskih čimbenika - SWOT matricu. Izraz SWOT dolazi od početnih slova engleskih riječi za snage, slabosti, prilike i prijetnje. SWOT analiza procjenjuje kolika je vjerojatnost da ti čimbenici utječu na viziju radne skupine prema željenoj gospodarskoj budućnosti Općine Veliko Trojstvo koju je prethodno radna skupina i iskazala.

Na osnovu SWOT analize i njihovog znanja, članovi radne skupine opisali su strateška pitanja koja utječu na gospodarsku budućnost, te razmatrali koja su pitanja najvažnija i na koja pitanja oni mogu utjecati (krug utjecaja). Izabrali su četiri kritična strateška pitanja na koja se treba usredotočiti u strateškom planiranju gospodarskog razvoja :

- 1. Kako Općinu Veliko Trojstvo promovirati kao privlačnu lokaciju za poduzetništvo i stanovanje ?*
- 2. Kako potaknuti gospodarsku aktivnost i povećati zaposlenost u malom i srednjem poduzetništvu ?*
- 3. Kako razviti turizam ?*
- 4. Kako unaprijediti poljoprivrednu proizvodnju ?*

Članovi radne skupine u skladu sa svojim znanjima i sklonostima izradili su planove aktivnosti za inicijative koje bi se mogle provoditi u idućih nekoliko godina, a da bi se ostvarila njihova vizija željene gospodarske budućnosti. Planovi aktivnosti, zajedno sa vizijom željene budućnosti osnovna su bit dokumenta strateškog plana gospodarskog razvoja. Planovi aktivnosti integrirani su u jedan cjeloviti SPGR.

Tijekom cijelog procesa osigurana je transparentnost postignutih rezultata i utjecaj javnosti, budući su postignuti rezultati bili dostupni kroz rad članova radne skupine.

Posljednji koraci u procesu su provođenje, praćenje i ažuriranje strateškog plana gospodarskog razvoja. Kada se započne sa implementacijom, praćenje osigurava da se aktivnosti provode prema planu ili ako tomu nije tako, procijeni razlog za modifikaciju. Jasno je da će ove stalne aktivnosti zahtjevati dodatne resurse u Općini Veliko Trojstvo, a u poglavlju o Smjernicama za provođenje i praćenje i Završnim preporukama detaljnije je obrađen ovaj dio procesa.



POPIS ČLANOVA RADNE GRUPE*(po abecednom redu , svi koji su sudjelovali najmanje jednom u radu)**predsjedatelj radne skupine**Ivan Kovačić načelnik Općine Veliko Trojstvo**voditelj radne skupine**Vladimir Tesar predsjednik općinskog vijeća, ravnatelj osnovne škole*

| | | |
|-----------------|--------------------|--|
| <i>Andrija</i> | <i>Antolović</i> | <i>član vijeća</i> |
| <i>Dragan</i> | <i>Bačak</i> | <i>poduzetnik</i> |
| <i>Željko</i> | <i>Bajza</i> | <i>član poglavarstva</i> |
| <i>Marijan</i> | <i>Bazić</i> | <i>član vijeća</i> |
| <i>Tihomir</i> | <i>Bedeković</i> | <i>poduzetnik</i> |
| <i>Marijan</i> | <i>Bedeković</i> | <i>Metalprodukt Šandrovac, distributer plina</i> |
| <i>Nikola</i> | <i>Brkić</i> | <i>PZ Veliko Trojstvo</i> |
| <i>Zlatko</i> | <i>Burkovac</i> | <i>predsjednik UHVDR V.Trojstvo</i> |
| <i>Slavko</i> | <i>Husnjak</i> | <i>Hrvatske vode Bjelovar</i> |
| <i>Dejan</i> | <i>Jalžabetić</i> | <i>poduzetnik</i> |
| <i>Marijan</i> | <i>Juranić</i> | <i>zamjenik načelnika, poljoprivredno gospodarstvo</i> |
| <i>Josip</i> | <i>Komljenović</i> | <i>HZPSS</i> |
| <i>Siniša</i> | <i>Kovačić</i> | <i>poduzetnik</i> |
| <i>Miljenko</i> | <i>Kurevija</i> | <i>zamjenik predsjednika vijeća</i> |
| <i>Jasna</i> | <i>Mihoci</i> | <i>djelatnica Općine Veliko Trojstvo</i> |
| <i>Milko</i> | <i>Mihoci</i> | <i>član poglavarstva, predsjed. Turističke zajednice, Jelen d.o.o.</i> |
| <i>Marijan</i> | <i>Mikac</i> | <i>Elektra Bjelovar</i> |
| <i>Đuro</i> | <i>Mikulić</i> | <i>član vijeća</i> |
| <i>Miroslav</i> | <i>Olenković</i> | <i>NK "Omladinac"</i> |
| <i>Đuro</i> | <i>Pavliš</i> | <i>poduzetnik</i> |
| <i>Ivica</i> | <i>Pirin</i> | <i>član vijeća</i> |
| <i>Viktor</i> | <i>Strepački</i> | <i>ŽRK Veliko Trojstvo</i> |
| <i>Ivica</i> | <i>Sušić</i> | <i>soboslikarski obrt "Duga"</i> |
| <i>Stjepan</i> | <i>Šarkanj</i> | <i>tajnik Općine Veliko Trojstvo</i> |
| <i>Krešimir</i> | <i>Vukoša</i> | <i>član vijeća, veterinarska stanica</i> |

*konzultanti radne skupine :**Mijo Rončević dipl.oec i Zlatko Šklempa , dipl.oec. , konzultanti PRLS-a u području gospodarskog razvoja, certificirani od USAID / The Urban Institute*

43000 Bjelovar , P.Preradovića 9/I

☎ 043/ 22 11 88 , fax 043/ 22 11 90

www.impulscentar.com



IMPULS
D.O.O. BJELOVAR

4. VIZIJA OPĆINE VELIKO TROJSTVO

Strateško planiranje je alat koji je iz poduzetništva lokalna zajednica preuzela i prilagodila za planiranje svog gospodarskog razvoja. No, postoje neke razlike. Poduzetništvo počinje proces strateškog planiranja gospodarskog razvoja svjesno da je krajnji cilj ostvariti dobit, dok zajednica na početku mora tek odlučiti što joj je cilj.

Što zajednica želi postati ?

Odgovor na to pitanje je izjava o viziji u kojoj članovi radne skupine opisuju željenu budućnost Općine Veliko Trojstvo nakon uspješnog provođenja planiranih aktivnosti gospodarskog razvoja :

"KOD NAS SE ŽIVI LJEPŠE I UGODNIJE"

Općina Veliko Trojstvo je ugodan prostor za življenje uz prilike jednake onima u većim središtima. Povezana je sa okolinom dobrim prometnicama i ima uređenu infrastrukturu. Blizu je grada, a dovoljno je udaljena od gradske buke i zagađenosti, sa očuvanom prirodom i razvijenim seoskim i lovnim turizmom.

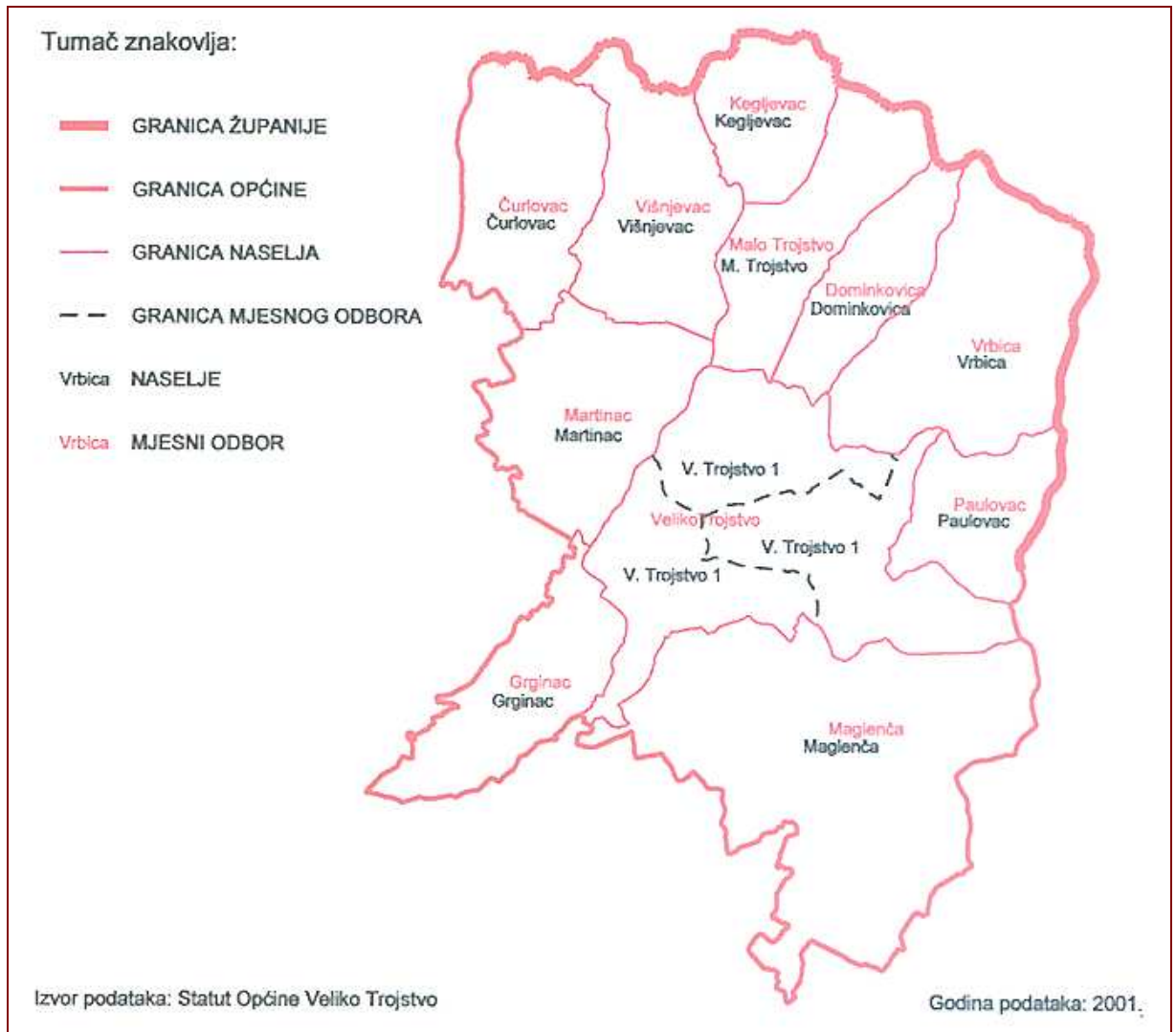
Gospodarski je razvijena na načelima održivog razvoja sa razvijenim obrtništvom i malim poduzetništvom, te naprednom poljoprivredom i proizvodnjom zdrave hrane, te preradbenim kapacitetima. Sa svim svojim poduzetničkim pogodnostima privlačna je i dostupna domaćim i inozemnim investitorima.

Stanovništvu je egzistencija osigurana kroz punu zaposlenost, te odgovarajuću socijalnu skrb, a živi se u skladnom suživotu obogaćenom kulturnim i sportskim sadržajima i zadovoljenim svim životnim potrebama.



5. TEMELJNI PODACI O OPĆINI VELIKO TROJSTVO

5.1.1. O OPĆINI VELIKO TROJSTVO



Slika 5. – Karta Općine Veliko Trojstvo

Općina Veliko Trojstvo smjestila se je podno samih obronaka Bilogore, kao i na samoj Bilogori mješajući ljepotu ravnice i brežuljkastog kraja u jedinstvenu cijelinu.

Već u prvim povijesnim zapisima spominje se početak stvaranja naselja uz samostan i opatiju. Povijesni razvoj tijekom stoljeća obilježava širenje naseljenih područja i napredak svekolikog okruženja ovog pitomog bilogorskog kraja.

Današnja Općina Veliko Trojstvo i njezino centralno naselje Veliko Trojstvo nalazi se sjeveroistočno od Bjelovara. Okruženo je bogatstvom šuma, polja, vinograda i voćnjaka. Pitomi krajolik, susretljivost ljudi i dobra prometna povezanost pružit će Vam ugodan doček. Dočekati će vas ugodni krajolik, opojni miris livada i polja, a prometnice, šumski puteljci i staze odvest će vas istočno i sjeverno u poznata izletišta – planinarski dom Kamenitovac u Maglenči i Dobrovitu u Višnjevcu.

Na području Općine njeguje se duhovna i tradicijska kultura zavičaja. Ovaj kraj ima sve to utkano u povijesno, etnološko i izvorno blago. Crkva Presvetog Trojstva iz osamnaestog stoljeća kulturni je spomenik visoke vrijednosti; postavljena tradicijska etno-okućnica buduće je mjesto okupljanja ljudi oko etnoloških sadržaja, običaja i folklor.

Općina je formirana je 29.12.1992.godine godine donošenjem Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, da bi naknadno 06.02.1997. godine bila podijeljena na Općinu Veliko Trojstvo i Općinu Šandrovac. Sjedište Općine je u naselju Veliko Trojstvo.

Obuhaća područje naselja: Ćurlovac, Dominkovica, Grginac, Kegljevac, Maglenča, Malo Trojstvo, Martinac, Paulovac, Veliko Trojstvo, Višnjevac i Vrbica.

Općina Veliko Trojstvo nalazi se u istočnom dijelu Županija središnje Hrvatske, najrazvijenijeg dijela Hrvatske i ključnog čvorišta prometnih pravaca. Međutim obzirom na rubni položaj, te smještaj upravo između najznačajnijih prometnih pravaca (Podravskog i Posavskog koridora), dijelom je kao i cijela županija, ostala izvan interesa dosadašnjih razvojnih usmjerenja.

Obzirom na položaj i prometne veze područje Općine je pod izrazito jakom gravitacijskim utjecajem Bjelovara, većeg regionalnog središta i glavnog razvojnog žarišta sjeverozapadnog dijela Županije.

S gustoćom naseljenosti od 47,29 st/km² Općina Veliko Trojstvo je među prosječno naseljenim općinama Županije (prosjeak 49,81 st/km²) i daleko ispod prosjeka Hrvatske od 77,4 st/km².

Površinski Općina Veliko trojstvo zauzima 6560 ha, površine pod vinogradima su 109,57 ha, dok površinu od 2913,18 ha pokrivaju šume. Općina Veliko Trojstvo ima oko 3300 stanovnika u 1065 domaćinstava, koji su aktivni u raznim klubovima i društvima koja djeluju na njenom području.

Za Veliko Trojstvo možemo sa sigurnošću tvrditi da postoji dugi kontinuitet života i djelovanja na ovom prostoru od prapovijesnog razdoblja do današnjih dana. O tome svjedoče pretpovijesni nalazi i lokaliteti iz vremena neolitskih, eneolitskih, pa od brončano dobnih do latinskih nalaza. Tragovi antike također su zastupljeni na ovom području.

Razdoblje razvijenog srednjeg vijeka, kao i vrijeme Vojne krajine je burno doba obilježeno mnogim događajima i neprestanom borbom za samoopstojnost.

Prvi povijesni spisi pokazuju da je već 1316. godine postojao samostan i opatija Sveto Trojstvo oko kojega je postojalo i naselje. U to vrijeme egzistira i gradište Meglech (Meglich, Myglecz – Maglenča), spominje se u popisu crkvenih župa "Eccl. S.Trinitatis" iz 1334. godine. To je vrijeme kada



OPĆINA VELIKO
TROJSTVO



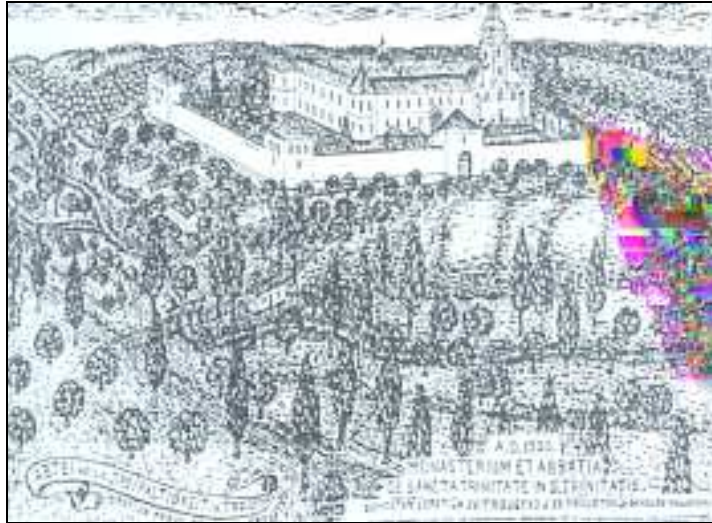
u ratovima s Turcima propada utvrda i crkva sa samostanom. Nakon pustošenja u ratovanju s Turcima ostala je kao jedina župa na sjeverno istočnom bilogorskom području.

Nakon Turskih osvajanja ustrojena je Vojna krajina, te je na širokom prostoru od Senja do Siska i Đurđevca počela izgradnja vojnih objekata i utvrda. Sredinom 18. stoljeća započinje i izgradnja vojnih objekata na području Velikog Trojstva. U vrijeme carice Marije Terezije 1779. godine gradi se i nova crkva.



Slika 6. Župna crkva Svetog Trojstva

Nakon razvojačenja Vojne krajine i na ovom području dolazi do oživljavanja privrednog života i osnivanja industrijskih poduzeća, kao što je ugljenokop u Mišulinovcu, pruga Bjelovar-Kloštar i drugo.



Slika 7. samostan i opatija Sv.Trojstvo 1320. godina



Slika 8. Sjedište sedme satnije V.Trojstvo sredina 18. st.



Slika 9. Vojarna (muštrana) V.Trojstvo 1761. godina



Slika 10. Vojna časnička postaja M.Trojstvo 1772. godina



OPĆINA VELIKO
TROJSTVO



5.1.2. PODACI O ŽUPANIJI

Bjelovarsko - bilogorska županija nalazi se u istočnom dijelu skupine županija središnjega područja Hrvatske. Na sjeveru graniči s Koprivničko-križevačkom, na sjeveroistoku s Virovitičko-podravskom, na jugu sa Sisačko-moslavačkom i na zapadu sa Zagrebačkom županijom.

Obuhvaća prostor četiri karakteristične geografske cjeline : Bilogoru (sjeverno i sjeveroistočno), rubne masive Papuka i Ravne gore (istočno), Moslavačku goru (jugozapadno), i dolinu rijeke Česme i Ilove (zapadno, središnje i južno).

Županiju s ostalim područjima Hrvatske povezuje nekoliko prometnih pravaca. Kroz nju prolazi cesta i željeznička pruga koja povezuje Osijek i Zagreb. Bjelovar, središte Županije, udaljen je od Zagreba 80 km i s njime ga povezuju cestovni pravci preko Vrbovca i Čazme. Postoji i direktna željeznička veza sa Zagrebom. Na autoput Ljubljana-Zagreb-Beograd izlazi se iz Županije preko Daruvara, Garešnice i Čazme.



Slika 11. – Zastava BBŽ



Slika 12. – Bjelovarsko-bilogorska

županija

Područje Bjelovarsko-bilogorske županije obiluje značajnim izvorima nafte, plina, kvarcnog pijeska, gline, termalnih voda i drugim prirodnim bogatstvima koja se samo djelomično koriste. Kvalitetno i prostrano poljoprivredno zemljište, razvijena stočarska proizvodnja kao i bogat i raznovrstan šumski fond temelji su razvoja gospodarstva na ovom području. Pitomi krajevi i srdačni ljudi pružaju odlične uvjete za ugostiteljsko-turističku ponudu usmjerenu na zdravstveno-rekreativni turizam, lovni turizam s nizom odličnih i kvalitetnih lovišta, ribolovni turizam, seoski i niz drugih vidova odmora, rekreacije i zabave.

Na području Županije posluje oko 1100 tvrtki, najviše od njih bavi se trgovinom (46%), prerađivačkom industrijom (19,6%), poslovanjem nekretninama, iznajmljivanjem i uslugama (10,2%), poljoprivredom i šumarstvom (7%), građevinarstvom (6%), ugostiteljstvom (4,3%), te prometom, skladištenjem i vezama (3,7%).

Registrirano je oko 2300 obrtničkih radnji koje pružaju razne proizvodne i druge usluge, a zapošljavaju više od 4800 djelatnika.

Temeljno je gospodarsko određenje Bjelovarsko-bilogorske županije nekada, a i sada, proizvodnja hrane i stočarstvo, što rezultira značajnom proizvodnjom mlijeka i mesa. Na toj se bogatoj i kvalitetnoj sirovinskoj osnovi razvila značajna prehrambena industrija.

Na kvalitetnom poljoprivrednom zemljištu, bitnom preduvjetu razvoja poljodjelstva, naročito stočarstva, razvila se proizvodnja ratarskih kultura namijenjenih stočarstvu i proizvodnji žitarica i industrijskoga bilja. Do sada nedovoljno korištenim resursima u voćarstvu i vinogradarstvu počinje se pridavati veći značaj.

U stočarskoj proizvodnji najvažnije je govedarstvo, pretežno simentalске pasmine, a takvo udomaćeno mesno-mliječno govedo rasadište je rasplodnog materijala u govedarstvu Hrvatske i snažna sirovinska osnova razvijene mljekarske i mesoprerađivačke industrije Županije.

Značajna je i svinjogojska proizvodnja na bazi krmača i suprasnih nazimica kao sirovinska osnovica za mesoprerađivačku industriju. Znatni su i kapaciteti u proizvodnji konzumnih jaja i brojlera, a u porastu je i uzgoj ovaca i koza, dok je konjogojstvo svedeno na minimalan broj grla. U Županiji postoje značajne površine kvalitetnih ribnjaka slatkovodne ribe, a posebno je razvijena proizvodnja šarana.

Najsnažniji dio prehrambene industrije je proizvodnja i prerada mlijeka. Tako mljekare svojom godišnjom proizvodnjom prerade više od 50% ukupne prerade mlijeka u Hrvatskoj. Uz proizvodnju pasteriziranog mlijeka proizvode se i razni mliječni proizvodi od kojih se naročito ističu neke poznate robne marke sireva.

Osim mljekarske industrije značajni su kapaciteti mlinske i konditorske industrije, zatim prerade mesa i ribe, prerade krumpira, te proizvodnja tjestenine. Proizvodnja kvalitetnog piva temelji se na poznatoj češkoj tradiciji, a ljubitelji dobre kapljice mogu uživati u kvalitetnim vinima kojih je svakim danom sve više.

Također je važna gospodarska grana Županije, zasnovana na bogatom i raznovrsnom fondu kvalitetnih šuma s visokom zastupljenošću hrasta i bukve, drvoprerađivačka industrija sa znatnim kapacitetima u proizvodnji piljene građe i ploča, proizvodnji šperploča, furnira, iverice, masivnog i pločastog namještaja, parketa, drvene galanterije i drugih proizvoda.

S dugogodišnjom tradicijom tekstilna je industrija, s nizom poznatih proizvođača gotovih tekstilnih proizvoda, svojom kvalitetom i praćenjem modnih trendova visoko pozicionirani subjekt u gospodarstvu Bjelovarsko-bilogorske županije i Hrvatske.

Industrija prerade metala raspolaže značajnim proizvodnim mogućnostima. Instalirani su ljevaonički kapaciteti nodularnog i sivog lijeva, dorada i obrada proizvoda od žice, a strojogradnja je specijalizirana za proizvodnju strojeva za ciglarstvo i pivarstvo, uključujući proizvodnju automobilskih prikolica i traktora.

Geoprometni položaj Županije povoljno utječe na razvoj cestovnoga prometa, pa tako dolazi do stalnog povećanja broja prometnih tvrtki, koje svojim suvremenim vozilima prevoze robu i putnike gotovo u svim pravcima.

Bjelovarsko-bilogorska županija zauzima površinu od 2652 km², što je 3,03% od ukupne površine Hrvatske i na njenom području obitava 131.343



žitelja prema popisu iz 2001. godine, što iznosi oko 3% stanovništva Hrvatske. Središte Županije je grad Bjelovar s 41.083 stanovnika ili 31,3% od ukupnog broja. Bjelovar je političko, kulturno i gospodarsko središte Županije i u njemu se nalaze mnogobrojne institucije koje svojim aktivnim djelovanjem daju primjeren značaj gradu. Tu su još i gradovi Daruvar, Čazma, Garešnica i Grubišno Polje, koji svojim posebnostima i specifičnostima u gospodarskom i društvenom životu daju cjelovitu sliku područja Bjelovarsko-bilogorske županije. U sastavu Županije nalazi se i 18 općina u kojima se čine značajni naponi da se oživi i ojača gospodarski potencijal i obogati društveni život.

Osim razvijenoga gospodarstva, područje Bjelovarsko-bilogorske županije prepuno je bogate povijesti i tradicije koja seže i u vrijeme prije rimskog doba. U muzejima i crkvama čuvaju se dragocjenosti kao dokazi postojanja, trajanja i čuvanja života na ovom području. Na svakom koraku isprepliću se prošlost i sadašnjost. Tu je "Terezijana" kao uspomena na caricu Mariju Tereziju koja je carskim dekretom osnovala grad Bjelovar, Međunarodni stočarski i gospodarski sajam, najveći takve vrste u Hrvatskoj, "Vinodar", izložba vina, "Obžinky", žetvene svečanosti Čeha, Smotra pučkoga teatra, međunarodni supermaraton Zagreb-Čazma, motokros u Podgariću, konjički turnir u Bereku i brojne sportske priredbe. Bjelovar je kolijevka rukometa u Hrvatskoj.



Slika 13. – Bjelovarsko-bilogorska županija i Općina Veliko Trojstvo

5.2. POLOŽAJ OPĆINE U ODNOSU NA PROSTOR ŽUPANIJE I DRŽAVE

Općina Veliko Trojstvo formirana je 29.12.1992. godine donošenjem Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, da bi naknadno 06.02.1997. godine bila podijeljena na Općinu Veliko Trojstvo i Općinu Šandrovac. Sjedište Općine je u naselju Veliko Trojstvo.

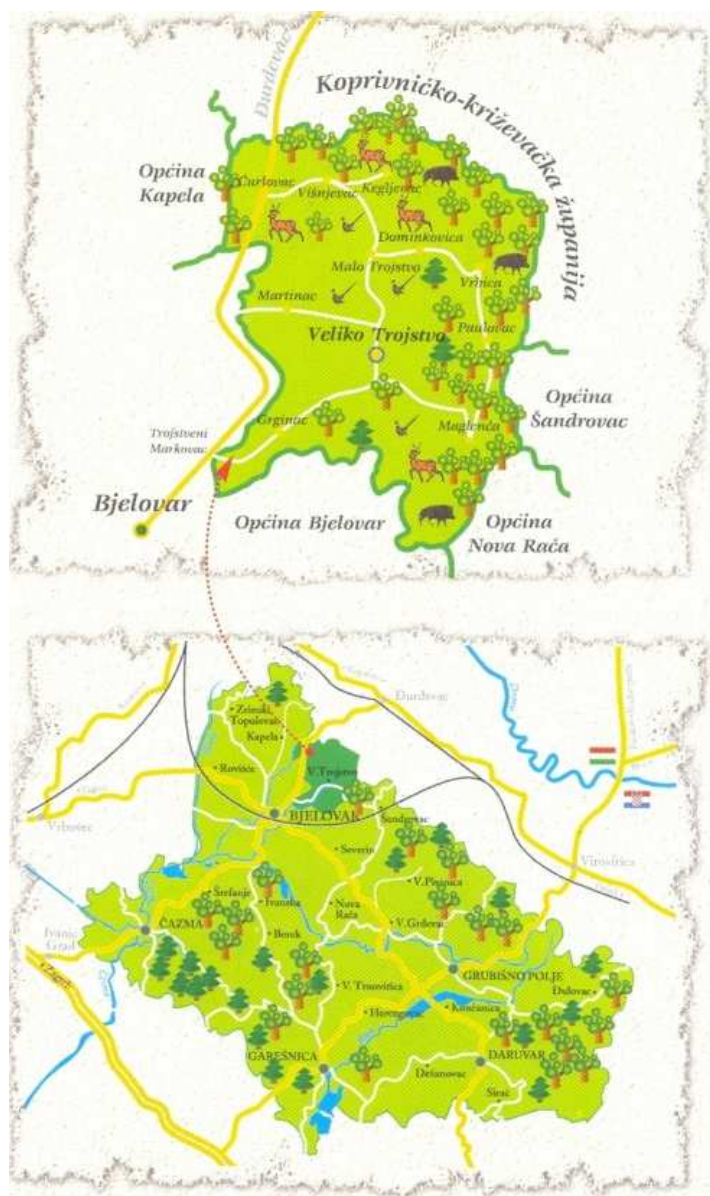
Općina Veliko Trojstvo prirodno geografski pripada prostoru Panonske megaregije, makroregiji Zavale sjeverozapadne Hrvatske. Obuhvaća prostor jedne karakteristične geografske cjeline – Bilogore, sa hrptom Bilogore (sjeverno i sjeveroistočno), pobrđima Bilogore (sjeverno i istočno) i dolinama Bjelovacke i Dobrovite (jugozapadno).

Općina Veliko Trojstvo nalazi se u istočnom dijelu županije središnje Hrvatske, najrazvijenijeg dijela Hrvatske i ključnog čvorišta prometnih pravaca. Međutim obzirom na rubni položaj,

te smješta upravo između najznačajnijih prometnih pravaca (Podravskog i Posavskog koridora), dijelom je kao i cijela županija, ostala izvan interesa dosadašnjih razvojnih usmjerenja.

Obzirom na položaj i prometne veze, područje Općine je pod izrazito jakim gravitacijskim utjecajem Bjelovara, većeg regionalnog središta i glavnog razvojnog žarišta sjeverozapadnog dijela županije.

S gustoćom naseljenosti od 47,29 st/km² Općina Veliko Trojstvo je među prosječno naseljenim općinama županije (prosječno 49,81 st/km²), i daleko ispod prosjeka Hrvatske od 77,4 st/km².



Slika 14. Općina i BBŽ

komparativna analiza nekih osnovnih podataka i pokazatelja :

| | Općina V.Trojstvo | Županija | Hrvatska |
|----------------------------------|-----------------------|----------|----------|
| poljopr.zemljišta | st/100 ha 109 | 95 | 149 |
| šuma i šumskog zemljišta | st/100 ha 110 | 150 | 230 |
| razvrstanih cesta | m/km ² 679 | 548 | 500 |
| želj.pruga | m/km ² 158 | 26 | 43 |
| vodoopskrbom pokrivenih naselja | % 45 | 15 | 69 |
| odvodnjom pokrivenih naselja | % - | 3 | - |
| plinoopskrbom pokrivenih naselja | % 100 | 41 | - |



Slika 15. Tradicionalni svatovi

5.3. STANOVNIŠTVO

Broj stanovnika Općine Veliko Trojstvo i njegov udio u ukupnom stanovništvu države smanjuje se već gotovo 50 godina. Na takav tok demografskih kretanja utjecao je proces urbane tranzicije, te iz njega proizašle promjene društveno-gospodarskih i drugih činitelja, a obzirom na dotadašnji izrazito ruralni karakter Županije.

U slijedećem razdoblju se na području Općine može očekivati smirivanje migracijskih procesa, te će na buduća demografska kretanja utjecati dobna struktura stanovništva. Kako je u 2001. godini izuzetno veliki postotak stanovništva ušao u dob preko 60 godina, može se zaključiti da će u idućih 10 do 15 godina broj stanovnika Općine opadati, te se eventualni porast broja stanovnika može očekivati tek u kasnijim razdobljima.

Gustoća naseljenosti kao i broj stanovnika svih područja Općine je u stalnom padu, te se može zaključiti da prostor ni u kom slučaju neće biti ograničavajući faktor razvoja Općine.

Radni kontigent, muškarci u dobi od 15 do 64 godine i žene u dobi od 15 do 59 godina, čini 1885 osoba odnosno 61,0 % stanovništva.

Poljoprivrednog stanovništva je u Općini Veliko Trojstvo relativno visokih 26,2 % (županija 20,7 %, Hrvatska 5,5 %).

naselja – površina i broj stanovnika

| rbr. | naselje | površina | | stanovnika | |
|------|-----------------|-----------------|-------|------------|-------|
| | | km ² | % | 1991. | 2001. |
| 1. | Ćurlovac | 4,99 | 7,6 | 276 | 274 |
| 2. | Dominkovica | 2,89 | 4,4 | 83 | 61 |
| 3. | Grginac | 4,17 | 6,4 | 286 | 273 |
| 4. | Kegljevac | 2,78 | 4,3 | 88 | 87 |
| 5. | Maglenča | 13,82 | 21,1 | 375 | 362 |
| 6. | Malo Trojstvo | 4,28 | 6,5 | 249 | 178 |
| 7. | Martinac | 5,63 | 8,6 | 185 | 150 |
| 8. | Paulovac | 3,07 | 4,7 | 127 | 122 |
| 9. | Veliko Trojstvo | 11,78 | 18,0 | 1295 | 1291 |
| 10. | Višnjevac | 4,64 | 7,1 | 163 | 149 |
| 11. | Vrbica | 7,32 | 11,2 | 159 | 145 |
| | ukupno | 65,37 | 100,0 | 3286 | 3092 |

naselja – gustoća naseljenosti, broj stanova i broj kućanstava

| rbr | naselje | gustoća naselj. st/km ² | | stanova | | kućanstava | |
|-----|-----------------|---------------------------------------|-------|---------|-------|------------|-------|
| | | 1991. | 2001. | 1991. | 2001. | 1991. | 2001. |
| 1. | Ćurlovac | 55,3 | 54,9 | 169 | 111 | 84 | 92 |
| 2. | Dominkovica | 28,7 | 21,1 | 47 | 35 | 28 | 23 |
| 3. | Grginac | 68,6 | 65,5 | 103 | 94 | 88 | 82 |
| 4. | Kegljevac | 31,7 | 31,3 | 31 | 32 | 21 | 26 |
| 5. | Maglenča | 27,1 | 26,2 | 199 | 151 | 130 | 120 |
| 6. | Malo Trojstvo | 58,2 | 41,6 | 71 | 69 | 63 | 58 |
| 7. | Martinac | 32,9 | 26,6 | 74 | 61 | 59 | 54 |
| 8. | Paulovac | 41,4 | 39,7 | 75 | 63 | 52 | 49 |
| 9. | Veliko Trojstvo | 109,9 | 109,6 | 621 | 521 | 430 | 459 |
| 10. | Višnjevac | 35,1 | 32,1 | 73 | 57 | 51 | 43 |
| 11. | Vrbica | 21,7 | 19,8 | 68 | 58 | 54 | 47 |
| | ukupno | 50,3 | 47,3 | 1531 | 1252 | 1060 | 1053 |

5.4. ZEMLJOPISNA OBILJEŽJA

Temeljno obilježje krajoliku Općine Veliko Trojstvo daje reljef. Mogu se izdvojiti dvije osnovne geografske cjeline :

- nizinski prostor zavale rijeke Česme. Reljef koji dominira krajem je pretežito neuravnilen. Najveći dio općine je ispod 200 m apsolutne visine. Blaga povišenja brežuljkastih predjela vežu se na padine Bilogore, bez istaknutijih vrhova.
- Bilogora sa zonom prigorskih brežuljaka.

Geološki sastav i reljef promatrani globalno pogoduju društveno-ekonomskom valoriziranju ove regije i ne predstavljaju ograničavajući faktor razvoja.

Prostor slikovitih, brežuljkastih pejzaža s autentičnim naseljima je vrlo interesantan u turističko-rekreacijskom smislu.

Tla na području Općine Veliko Trojstvo su uz primjenu borbe protiv erozije, hidromelioracijske zahvate, agromelioracijske zahvate (humizacija i kalcifikacija), duboku obradu i gnojidbu iskoristiva i moguće je ostvariti visoku i stabilnu proizvodnju .

Vodotoci koji se rasprostiru na području Općine Veliko Trojstvo spadaju u područje sliva rijeka Česme i Glogovnice. Glavni su vodotoci pritoci rijeke Česme i to su rječice Dobrovita i Bjelovacka koja nastaje spajanjem potoka Jelinec i Lipova.

Područje Općine pripada klimi toplo umjerenog kišnog tipa, bez izrazito sušnog razdoblja. Srednja temperatura najhladnijeg mjeseca je oko 0 °C , a najtoplijeg mjeseca nije veća od 22 °C. Padaline su podjednako raspoređene tijekom godine. Prosječna je vlaga zraka oko 74 %, područje je relativno bogato vlagom tijekom cijele godine. Prosječno godišnje ima 1921 sat sa sijanjem sunca.



Slika 16. Dobrovita

5.5. PRETEŽITE GOSPODARSKE DJELATNOSTI

Poljoprivreda

Općina Veliko Trojstvo ima 26,2 % poljoprivrednog stanovništva (županija 20,68 %, država 5,54 %). Udio obradivog poljoprivrednog zemljišta u odnosu na ukupnu površinu općine je 21,82 %, što je osjetno manje od županijskog prosjeka (38,61 %), a dvostruko manje od površine općine

pod šumama (42,95 %). To ukazuje da područje općine karakterizira veoma velika pokrivenost šumom, dok u obradivom zemljištu općina

oskudjeva. Prema tome potrebno je bolje organizirati poljodjelsku proizvodnju na temeljima intenzivnog poljodjelstva, kako bi se kompenzirao manji dio obradivog tla u ukupnoj površini općine.

Šumarstvo

Šume na području Općine nemaju samo privredni, već i općekorisni značaj koji se očituje u zaštiti zemljišta, ublažavanju nepoželjnih posljedica poplava i jakih vjetrova, reguliranju vodnog režima, utjecaju na povećanje poljoprivredne proizvodnje, ublažavanju klime područja, stvaranju kisika i pročišćavanju zraka, pružanju nenadoknadivog prostora za rekreaciju i različite sportske aktivnosti, unapređenju turizma, osobito lovnog.

Ukupna površina šuma ovog područja je 2808 ha. Hrvatske šume gospodare šumama u državnom vlasništvu koje čine veći dio šuma ovog prostora. Njima se gospodari na ekološki, ekonomski i socijalno prihvatljiv način. Zdravstveno stanje šuma područja Općine Veliko Trojstvo može se ocijeniti vrlo dobrim.

Industrija

Na području Općine Veliko Trojstvo nema nijednog većeg industrijskog pogona, nego se proizvodnja, uglavnom građevnog materijala, nalazi u sektoru obrtništva i malog poduzetništva.

Malo i srednje gospodarstvo, obrtništvo

Obrtništvo i malo poduzetništvo na području Općine Veliko Trojstvo pretežno čine male ili mikro tvrtke koje nisu produktivne, jer se nalaze većinom u granama ugostiteljstva i trgovine.



Slika 17. Dominkovica- panorama ciglana "Pavliš"

Iznimka je tvrtka "Pavliš" koja ima širok dijapazon registriranih djelatnosti, a koja se pretežito bavi proizvodnjom građevnog materijala, a zapošljava oko 200 radnika. No to je pretežno niskokvalificirana radna snaga (djelomično i sezonskog karaktera), pa se niti ta tvrtka ne može smatrati bitnim osloncem u gospodarskom razvoju općine.

Poslovanje poduzeća "Pavliš" d.o.o. počinje devedesetih godina, no sama tradicija proizvodnje opeke seže sve od 1975. god. Iste godine gosp. Đuro Pavliš vl. poduzeća "Pavliš" d.o.o. započinje proizvodnju opeke u pogonu ciglane Kozarevac. Stekavši "ciglarsko" iskustvo gosp. Pavliš nadalje otvara 1982. god ciglanu u Dominkovici, te 1994. zakupljuje pogon Paulovac od "Bjelovarskih ciglana", te nastavlja dugogodišnju tradiciju proizvodnje opeke, još od davne 1891. god. Usavršavanjem proizvodnje i kompletnog tehničko-tehnološkog procesa postiže kvalitetu i raznovrsnost proizvoda do današnjih 35 vrsta opeka. Uz glavnu djelatnost proizvodnje opeke, poduzeće "Pavliš" d.o.o. proizvodi fert gredice, fert nosače te prodaje sav građevinski materijal. Tokom 1999. god. otvara klaonicu s preradom mesa i mesnih proizvoda, koja se isključivo orjentira na stoku iz bilogorskog kraja, koja je poznata po svojoj kvaliteti diljem Europe.



Slika 18. PZ Veliko Trojstvo- povijest

Važan privredni subjekt je i Poljoprivredna zadruga Veliko Trojstvo.

Temelji zadrugarstva u Velikom Trojstvu sežu u 1938. godinu kada je osnovana "Hrvatska seljačka zadruga". Nakon II. svjetskog rata u Velikom Trojstvu djelovale su dvije zadruge ("Hrvatska seljačka zadruga" i "Nabavno - prodajna zadruga"). Te dvije zadruge se 1947. godine fuzioniraju. Pedesetih godina zadruga je osim svog redovitog zadrugarskog djelovanja bila nositelj kulturnog i društvenog života u Velikom Trojstvu. Tih godina zadruga gradi veliku salu i nabavlja kino aparaturu, te su kino predstave redovito održavane.

Krajem 50-tih, zadruga kraj nogometnog igrališta gradi skladište, a početkom 60-tih za upravitelja zadruge dolazi Antun Antolić. On na toj funkciji ostaje do sredine 80-tih, kada ga nasljeđuje Ivan Kovačić. 60-tih godina zadruga širi svoju djelatnost na: otkup višanja i ljekovitog bilja, ugostiteljstvo (gostionica), kooperaciju uzgoja svinja, otkup svinja i goveda, obradu zadružne zemlje itd. Od početka 70-tih zadruga daje vrlo povoljne kredite za kupnju traktora i poljoprivrednih strojeva tako da su ovom mjerom mnogi seljaci u općini Veliko Trojstvo dobili nužnu mehanizaciju pod povoljnim uvjetima. Od 90-tih zadruga donošenjem novih zakona gubi veći dio zemljišta i šuma kojima je gospodarila, te se orjentira

na kooperaciju, maloprodaju, a u zadnje vrijeme i na proizvodnju stočne hrane koja je postala značajan segment u prihodima zadruge.

Temeljne odrednice dugoročnog plana razvoja Poljoprivredne zadruge Veliko Trojstvo su daljnje unaprijeđenje tehnologije proizvodnje stočne hrane i povećanje proizvedenih količina, razvoj nove kooperativne proizvodnje tovljenika, visokog genetskog potencijala, izrada marketing plana za diverzifikaciju i širenje tržišta prodajom stočne hrane, te unaprijeđenje i razvoj sustava kvalitete u svojoj proizvodnji.

Proizvodnja stočne hrane je najnoviji segment poslovanja PZ Veliko Trojstvo. Proizvodno postrojenje sastoji se od mješaone stočne hrane, sušione za žitarice i silosa za skladištenje. Proizvodnja stočne hrane u PZ Veliko Trojstvo je počela s radom 1985. godine i danas je zaposleno 6 radnika. Godišnje se u mješaoni proizvodi preko 1850 tona stočne hrane. Stočna hrana proizvodi se u modernom postrojenju, gdje se kompletna proizvodnja obavlja pod nadzorom računala. Za proizvodnju se koriste najkvalitetnije sirovine. Veterinarska stanica Bjelovar obavlja stalni nadzor i kontrolu kvalitete proizvoda. Osim proizvodnje stočne hrane u proizvodnom pogonu se obavljaju usluge otkupa, sušenja i pohrane žitarica u vlastitim silosima. Stočna hrana proizvodi se za potrebe kooperacije kao i za slobodnu prodaju. U proizvodnom programu su krmne smjese i dopunske krmne smjese za hranidbu svinja, krmne smjese i dopunske krmne smjese za hranidbu goveda, te krmne smjese za hranidbu peradi

Trenutno program kooperacije obuhvaća tov svinja. PZ Veliko Trojstvo ima preko 30 kooperanata. Godišnje se u kooperaciji uzgaja preko 4500 komada svinja. Za potrebe kooperacije zadruga osigurava svinje, stočnu hranu te veterinarski nadzor i njegu. Po završetku procesa tovljenja osiguran je otkup. Isto tako zaposlenici zadruge kontinuirano obavljaju nadzor tijekom proizvodnje kod kooperanata, te u svakom trenutku stoje na raspolaganju kooperantima kroz rješavanje problema i davanje stručne pomoći.



Slika 19. Poljoprivredna zadruga Veliko Trojstvo

Prema podacima iz Obrtnog registra (za obrtnike), te podacima Hrvatske gospodarske komore (poduzeća) i Saveza zadruga (zadruga) na području Općine registrirane su slijedeće tvrtke :

poduzeća i zadruga :

- Arborea d.o.o. Vinogradska ulica II /3, Veliko Trojstvo
- Bilodom d.o.o. Dominkovica 8 , Veliko Trojstvo
- Dobrovita d.o.o. Višnjevac 85 , Veliko Trojstvo
- Jelen d.o.o. Maglenča bb , Veliko Trojstvo
- Morski vuk d.o.o. Mišulinovac 99 , Veliko Trojstvo
- M.Z. PROM d.o.o. Braće Radića 53 , Veliko Trojstvo
- Ptičar d.o.o. Mišulinovac 97 , Veliko Trojstvo
- Poljoprivredna zadruga Veliko Trojstvo, Braće Radića 51 , Veliko Trojstvo
- Vega d.o.o. Braće Radića 75 , Veliko Trojstvo



Slika 20. Špar d.o.o. Bjelovar, prodavaonica Veliko Trojstvo

obrtni :

- soboslikarsko ličilačka radnja, vl Zdravko Horvat, Bilogorska 2, Veliko Trojstvo
- obrt za izradu drvenih elemenata "Pilana Ivan", vl. Ivan Rebić, Vinogradska I/28, Veliko Trojstvo
- soboslikarska radnja "Duga", vl. Ivan Sušić, Ćurlovac 49, Veliko Trojstvo
- servis "Szoka", vl. Vladimir Pretković, Višnjevac 56, Veliko Trojstvo
- vulkanizerska radionica "Gummy", vl. Željko-Pavle Zeman, B.Radić 60, Veliko Trojstvo
- "Graditelj" - obrt za graditeljstvo i usluge, vl. Jozo Rebić, Vinogradska II/11, Veliko Trojstvo
- obrt za usluge u šumarstvu i cestovni prijevoz "Panj", vl. Željko Fertalj, Bilogorska 1 a, Veliko Trojstvo
- obrt za proizvodnju svijeća i lampiona "BVT", vl. Dragan Bačak, Mišulinovac 2, Veliko Trojstvo

- obrt za proizvodnju predmeta od nemetala "Hosana", vl. Drago Štajcer, Ćurlovac 33a, Veliko Trojstvo
- trgovački obrt "Okac", vl. Zdenko Žugović, Radn. nas. Kurovica 17, Veliko Trojstvo
- pokretni ugostiteljski obrt "Izi", vl. Zorka Šarkanj, Vinogradska I/84, Veliko Trojstvo
- obrt za popravak i montažu električnih uređaja "Živac", vl. Mirko Živoder, Martinac 31, Veliko Trojstvo
- obrt za trgovinu i ispitivanje tržišta "Laurus", vl. Mario Faltak, Mišulinovac 94, Veliko Trojstvo
- trgovina "Nada", vl. Vlado Fejer, Ćurlovac 42, Veliko Trojstvo
- "Građevinar", vl. Nedeljko Škudar, Bilogorska 22, Veliko Trojstvo
- "Elektromont", vl. Zlatko Kurtanjek, M.Trojstvo 32, Veliko Trojstvo
- zidarsko-fasaderska radnja, vl. Josip Šingerberger, Maglenča 56, Veliko Trojstvo
- pekara, vl. Martin Maljak, B.Radića 34, Veliko Trojstvo
- trgovački obrt "Dos", vl. Drago Jurić, Paulovac 3, Veliko Trojstvo
- vodoinstalaterski radovi "Žiljo", vl. Branko Filipan, Grginac 52b, Veliko Trojstvo
- trgovački i ugostiteljski obrt "Jurić", vl. Siniša Jurić, Mišulinovac 60a, Veliko Trojstvo



Slika 21. Trgovački obrt Jurić

- obrt za proizvodnju paleta i trgovinu "Dupor", vl. Mirko Navojec, Malo Trojstvo 15, Veliko Trojstvo
- ciglana "Dominkovica", vl. Đuro Pavliš, Dominkovica 6, Veliko Trojstvo
- stolarska radnja, vl. Mato Filipan, Martinac 26, Veliko Trojstvo
- caffe-bar "Orka", vl. Zdravko Kudeljnjak, B.Radića bb, Veliko Trojstvo
- "Tomislav" trgovina, prerada i uslužno rezanje drveta, vl. Stjepan Posavac, Ćurlovac 103, Veliko Trojstvo
- izrada i popravak drvenih predmeta, vl. Antun Faltak, Mišulinovac 94, Veliko Trojstvo
- izvlačenje drveća iz šume, vl. Darko Petek, Malo Trojstvo 61, Veliko Trojstvo



OPĆINA VELIKO
TROJSTVO



- obiteljsko gospodarstvo "Mirović", vl. Antun Mirović, Višnjevac 48, Veliko Trojstvo
- strojobravarstva radnja, vl. Josip Maretić, B.Radića 36, Veliko Trojstvo
- obrt za obradu metala, vl. Martin Kolarić, Mišulinovac 7, Veliko Trojstvo
- obiteljsko gospodarstvo "Bazić", vl. Damir Bazić, M.Trojstvo 24, Veliko Trojstvo
- obrt za piljenje "Tomislav 2", vl. Tomislav Posavac,Ćurlovac 103, Veliko Trojstvo
- poljoprivredni obrt, vl. Vjenceslav Mikulić, Ćurlovac 1, Veliko Trojstvo
- obrt za proizvodnju betonskog crijepa "Pintar", vl. Ivan Pintar, Malo Trojstvo 76, Veliko Trojstvo
- "Drvo-final" obrt za proizvodnju ostalih proizvoda od drva, vl. Mato Marković, Kegljevac 31, Veliko Trojstvo
- automehaničarski obrt "Kiko", vl. Darko Špoljarić, Mišulinovac 38a, Veliko Trojstvo
- kombajnerski obrt "Antolović", vl. Sani Antolović, Grginac 72, Veliko Trojstvo
- obrt za pomoćne građevinske radove, vl. Antun Kušević, Kegljevac 33, Veliko Trojstvo
- frizerski obrt "Verona", vl. Marina Vrčak, Braće Radića bb, Veliko Trojstvo
- autolakirerski obrt "Sedlanić", vl. Stjepan Sedlanić, Braće Radića 10, Veliko Trojstvo
- obrt za reklamu i propagandu "MM design", vl. Goran Bačak, Mišulinovac 2, Veliko Trojstvo
- kombajnerski obrt "Božidar", vl. Božidar Turčić, Vrbica 16, Veliko Trojstvo
- obrt za uslužne djelatnosti "Kokica", vl. Tomislav Ćustić, Vrbica 3, Veliko Trojstvo
- poljoprivredno gospodarski obrt "Nikšić", vl. Stevo Nikšić, Vrbica 54, Veliko Trojstvo
- "e - trade" obrt za trgovinu, marketing i posredovanje, vl. Tomislav Bedeković, Maglenča 85, Veliko Trojstvo
- obrt za uslužne djelatnosti u biljnoj proizvodnji "Klas", vl. Ivan Lepoglavec, Malo Trojstvo 39, Veliko Trojstvo

Turizam

Općina Veliko Trojstvo nema nekih znamenitosti koje bi je izdvajale od ostalih područja Bjelovarsko-bilogorske županije. Međutim na općinskoj razini je uspostavljena suradnja između inicijatora pojedinih projekata i Turističke zajednice Veliko Trojstvo. Ovaj kraj smješten na južnim obroncima Bilogore svojom očuvanošću prirode, lovnim i ribolovnim destinacijama, uz daljnje osmišljavanje interesantnih kulturno-edukativnih i izletničkih sadržaja, s mogućnošću smještaja u seoskom ambijentu, s prepoznatljivom autentičnom gastronomskom ponudom, ima potencijal za razvoj turizma, zanimljiv okolnom kao i području cijele RH.

Lovni turizam zauzima posebno mjesto u turističkoj ponudi i jedan je od temeljnih potencijala za razvoj kontinentalnog turizma. Na području općine lovni turizam nije dovoljno razvijen u skladu sa resursnim mogućnostima.



OPĆINA VELIKO
TROJSTVO



Marketinška ponuda i cjelokupni prateći program koji treba pružiti lovcu su nedovoljni.



Slika 22. Lovni turizam

Seoski turizam na prostoru cijele županije, pa tako i u Općini Veliko Trojstvo nije razvijen sukladno njegovim potencijalima. Seoski turizam može postati značajan izvor zarade, a samim time se otvaraju i nova radna mjesta. Seoski turizam u tradicionalnim domaćinstvima karakterističnim za ovo područje, a uz razvoj osobito lovnog turizma i kulturno-izletničkog turizma, ima kvalitetne predispozicije za budući dinamičniji razvoj. Daljni razvoj vinogradarstva, proizvodnje zdrave hrane, te formiranje vinske ceste dobra su osnova za brži razvoj ovog vida turističke ponude.

Dobar primjer ugostiteljskog objekta sa oblicima seosko-turističke ponude u kombinaciji sa sportsko-rekreacijskim sadržajima je Dobrovita u Višnjevcu.



Slika 23. Dobrovita ugostiteljstvo

Značajan objekt je i planinarski dom Kamenitovac u Maglenči sa dugogodišnjom tradicijom. U blizini planinarskog doma je i zimi dobro posjećeno skijalište s vučnicom.



Slika 24. Planinarski dom Kamenitovac

Kulturno-edukativni vid turističke ponude sačinjavaju crkva Presvetog Trojstva iz osamnaestog stoljeća (kulturni spomenik visoke vrijednosti), te tradicijska etno okućnica. Bez obzira na eventualne negativne konotacije ne treba zanemariti i činjenicu o četverogodišnjem boravku Josipa Broza Tita u Velikom Trojstvu, te time i obogaćivanje turističke ponude kroz tzv. "politički" turizam.



Slika 25. Spomen ploča J.B. Tito

5.6. KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

Prometni sustav

Mreža cesta od ukupno 69,5 km na prostoru Općine Veliko Trojstvo razvrstana je na :

- državne ceste – 3,5 km
- županijske ceste – 20,7 km
- lokalne ceste – 20,0 km
- nerazvrstane ceste – 25,3 km

Po gustoći cestovne mreže Općina Veliko Trojstvo sa 679 m/km² je iznad državnog prosjeka 500 m/km² i županijskog prosjeka 548 m/km². Općenito

se može konstatirati da je cestovna mreža dovoljno razgranata. Stanje cesta je slabo zadovoljavajuće.

Općinom Veliko Trojstvo prolazi željeznička pruga II reda Bjelovar-Kloštar koja je 1995. godine rekonstruirana. Ovu prugu kao i sve druge u državi prate opći problemi restrukturiranja Hrvatskih željeznica. Unatoč tome pruga trenutno pruža solidan putnički prijevoz, dok je teretni prijevoz zapostavljen. Značajniji pomaci očekuju se u budućem periodu izgradnjom dijela pruge Gradec-Sv.I.Žabno, kao dijela željezničkog pravca Zagreb-Kloštar, kao altrenativnog pravca prema Osijeku.

Pošta i telekomunikacije

Na prostoru Općine Veliko Trojstvo poštanske usluge obavlja HP-Hrvatska pošta d.d. Zagreb – Središte pošta Bjelovar, a kroz djelatnost Poštanskog ureda 43226 Veliko Trojstvo

Telekomunikacijske usluge pružaju T-com d.d. – TK centar Bjelovar za usluge fiksne telefonije. Fiksnom telefonskom mrežom pokrivena su sva naselja u Općini.

Na području Općine usluge pokretnih mreža pružaju T-mobile d.o.o. i VIPnet d.o.o.

Vodoopskrba i odvodnja

Općina Veliko Trojstvo vodom se snabdjeva iz vodocrpilišta "Mješalište" u neposrednoj blizini. Kraj tog lokaliteta izgrađen je zajednički klorinator Općine Veliko Trojstvo i Općine Šandrovac. Voda se dalje prirodnim padom vodovodom transportira do vodospreme Veliko Trojstvo, a koja je kapaciteta 200 m³, što u potpunosti zadovoljava potrebe za pitkom vodom cijele općine. Vodovodnom mrežom je u cjelosti pokrivena čitava Općina.

Sistem odvodnje Općine nije razvijen. Samo naselje Veliko Trojstvo ima u planu skorbu izvedbu kanalizacije i kolektora.



Slika 26. Vodovod

Elektroopskrba

Područje Općine električnom energijom opskrbljuje DP Elektra Bjelovar. Područje je pokriveno transformatorskim stanicama (1 kom. 35/10 kV i 27 kom. 10/0,4 kV) i dalekovodima (35 kV 6,5 km i 10 kV 34,0 km), te niskonaponskom mrežom (50,1 km). Cijelo područje Općine pokriveno je elektroopskrbom. Sadašnji nivo opterećenosti bez dodatnih većih

priključaka osigurava normalno naponsko stanje. Stanje mreže traži ulaganje u rekonstrukciju i remonte kako bi se osigurala što sigurnija i stabilnija opskrba.

Plin i nafta



Područjem Općine prolazi dio plinovodnog sustava Hrvatske i to magistralni plinovod Budrovac-Ivanić, a na koji je priključena mjerno redukcijska stanica Veliko Trojstvo.

Slika 27. Postrijenja INA d.d.

Plinificirana su sva naselja Općine Veliko Trojstvo, ukupna duljina plinske mreže je 56,75 km. Pokrivenost naselja općine je 100 % što je iznad prosjeka Županije koji iznosi 38 %.

Područjem Općine Veliko Trojstvo prolazi magistralni naftovod i dva produktovoda, kojima se transportira ukapljeni naftni plin.

Na području općine tvrtka INA d.d. vrši eksploataciju energetske mineralnih sirovina. INA d.d. ima oformljena eksploatacijska polja Šandrovac i Letičani, a koja djelomično pripadaju Općini Veliko Trojstvo.



Slika 28. Izgradnja plinskih instalacija

Groblja

Na području Općine od 11 naselja groblja imaju 4 naselja, dok se za naselja koja nemaju groblja ukopi obavljaju u Velikmo i Malom Trojstvu. Mrtvačnicu ima samo groblje u Velikom Trojstvu. Grobljima upravljaju grobljanski odbori.

Zbrinjavanje otpada

Organiziranim prikupljanjem otpada obuhvaćena su sva naselja općine. Međutim postotak kućanstava od kojih se odvozi otpad nije najpovoljniji, samo 45 % kućanstava na području Općine. Poslove prikupljanja i odlaganja otpada obavlja "Komunalac" d.o.o. Bjelovar. Sav prikupljeni otpad odvozi se na uređeno odlagalište "Doline" koje se nalazi van područja općine. U tijeku je projekt sanacije zatvorenog odlagališta grada Bjelovara "Grginac". Evidentirana su i veća "divlja" odlagališta u Višnjevcu i kraj Velikog Trojstva koja zahtjevaju sanaciju.

Komunalni otpad se ne razvrstava. Na području Općine nema izrazitih proizvođača opasnog otpada, a tvrtke u kojima se stvaraju manje količine same ga zbrinjavaju na propisan način. Najveći dio čini opasni otpad iz proizvodnje nafte INA-Naftaplina koji se zbrinjava na propisani način.

5.7. OBJEKTI JAVNOG STANDARDA

Obrazovanje

Društvena briga o djeci predškolske dobi ostvaruje se u Dječjem vrtiću u Velikom Trojstvu.

Djelatnost osnovnog školstva provodi se u Osnovnoj školi Veliko Trojstvo (246 učenika) i u područnim školama u Ćurlovcu (38 učenika) i Malom Trojstvu (11 učenika). Osnovna škola u Velikom Trojstvu je i matična škola za područnu školu u Šandrovcu (46 učenika) koja se nalazi u drugoj općini.

U osnovnoj školi se provodi i minimalni program za djecu prije polaska u osnovnu školu (tzv. mala škola).

Učenici škole sudjeluju u kulturnim djelatnostima u više sekcija – literarna, likovna, plesna i dramsko-scenska družina. U tehničkoj kulturi aktivni su u Klubu mladih tehničara, a u školi djeluje i učenička zadruga u kojoj su keramičarska, voćarska i cvjećarska sekcija. U sportu su aktivni kroz Školski sportski klub (nogomet, rukomet, stolni tenis). U tijeku je izgradnja školsko-sportske dvorane.



Slika 29. Osnovna škola Veliko Trojstvo

Zdravstvo i socijalna skrb

Slika 30. Zdravstvena i stomatološka ambulanta

Zdravstvena zaštita na području Općine organizirana je putem ambulante Doma zdravlja Bjelovar koja se nalazi u Velikom Trojstvu, a u kojima radi tim sastavljen od liječnika i medicinske sestre.

U Velikom Trojstvu se nalazi i stomatološka ordinacija s jednim timom.

Na području Općine djeluje i jedna ljekarna u privatnom vlasništvu, a nalazi se u Velikom Trojstvu.



Slika 31. Ljekarna



Slika 32. Veterinarska ambulanta

U Općini je socijalna skrb organizirana putem ustanove socijalne skrbi – podružnice Centra za socijalnu skrb Bjelovar. Na području Općine djeluju i humanitarne organizacije Crveni križ, Caritas.

U Velikom Trojstvu djeluje i veterinarska ambulanta.

Uprava i administracija

Za obavljanje poslova državne uprave na području Općine Veliko Trojstvo ustrojen je Matični ured u Velikom Trojstvu. Sve ostale poslove državne uprave obavlja Ured državne uprave BBŽ sa sjedištem u Bjelovaru.

U dijelu lokalne samouprave na području Općine Veliko Trojstvo djeluju slijedeća tijela :

- Općinsko vijeće Općine Veliko Trojstvo
- Općinsko poglavarstvo Općine Veliko Trojstvo
- Jedinstveni upravni odjel Općine Veliko Trojstvo.

Kultura i tehnička kultura

Na području Općine kao osnovni nositelj aktivnosti u kulturi djeluje Kulturno-umjetničko društvo "Veliko Trojstvo". U društvu djeluju plesači, svirači - tamburaši, violinisti, dudaši, svirači na dvojnicama i jedinki, dječja skupina tamburaša, dječja plesna skupina, ženska pjevačka skupina "Lijepa Mare" i skupina za očuvanje i prikupljanje kulturne baštine. Društvo nema svoje prostorije nego za rad koristi neadekvatni prostor u zgradi općine. KUD je jedan od organizatora Županijske smotre folklor BBŽ koja se održava u Velikom Trojstvu.



Slika 33. KUD Veliko Trojstvo

KUD "Veliko Trojstvo" oživljava, obnavlja, istražuje i predstavlja običaje Bilogore i Velikog Trojstva. Tijekom vremena postalo je nezaobilazna točka u Hrvatskom kulturnom arealu. Dugogodišnjim radom su za budućnost, zapisali i uradili naše narodne nošnje i običaje, pjesme, plesove, kola, dječje igre, priče, vjerovanja, zagonetke i poslovice. Obnovili su stare nošnje i oživjeli glazbala.



Slika 34. Etno okućnica

U Velikom Trojstvu nalazi se i Muzej s etno okućnicom. Etnološko blago koje su prikupili članovi KUD-a predstavlja dobar potencijal za budući razvoj djelatnosti kulture, a također i turistički potencijal.

U ovu skupinu udruga svakako treba uključiti i Vatrogasnu zajednicu Veliko Trojstvo, te Udrugu vinogradara, vinara i voćara, koje također svojom djelatnošću djeluju na podizanju tehničke kulture i čuvanja tradicije i običaja.

Sport i rekreacija

Na području Općine postoji niz različitih oblika sportskih aktivnosti uključujući natjecateljski sport, te sport i rekreaciju, a također i sport kao vannastavni program u osnovnoj školi.



Slika 35. Konjički klub

Na području djeluju sportske udruge – nogometni klubovi "Bilogorac" i "Omladinac", Ženski rukometni klub Veliko Trojstvo, Šahovsko društvo "Bilogorac, te Konjički klub "Veliko Trojstvo". Uz njih djeluje i Lovačka udruga "Veliko Trojstvo", koja ima i sportsku sekciju.

Značajniji sportski objekti su sportska igrališta pri osnovnoj školi, nogometno igralište NK "Bilogorac" u Velikom Trojstvu, nogometno igralište u Ćurlovcu. Započet je projekt izgradnje školsko sportske dvorane u Velikom Trojstvu.

Tijekom godine na području općine održava se niz sportskih manifestacija – tradicionalni nogometni, rukometni i šahovski turniri, turnir povodom Dana Općine, memorijalni nogometni turniri, međuzupanijski i međunarodni rukometni turnir, konjički turnir.

Vjerske zajednice

Katolička župa Veliko Trojstvo ima sjedište u Velikom Trojstvu. Od 11 naselja u Općini samo Ćurlovac pripada drugoj župi, a samo Grginac i Kegljevac nemaju vjerskih građevina. U Velikom Trojstvu se nalazi župna crkva Presvetog Trojstva koja je zbog svojih izrazitih kvaliteta proglašena kulturnim dobrom nacionalnog i regionalnog značenja i stavljena pod zaštitu Konzervatorskog odjela Ministarstva kulture. Nasuprot župne crkve je i župni dvor. Kapele Svetog Duha u Malom Trojstvu i Svetog Vida u Ćurlovcu su evidentirane kao kulturno dobro.



Župna crkva Svetog Trojstva



Župni dvor V. Trojstvo



Kapela M.B. žalosne V. Trojstvo



Kapela – poklonac M.B. Marije V. Trojstvo



Kapela Sv. Vida Čurlovac



Kapela Sv. duha M. Trojstvo

Slika 36. sakralni objekti



OPĆINA VELIKO
TROJSTVO



5.8. REZULTATI ANKETE SA PODUZETNICIMA

Anketa s poduzetnicima lokalnih tvrtki uvelike doprinosi ocjeni poslovne klime i dodaje važne detalje statistici u pogledu situacije. Poduzetnici znaju kako snage i slabosti lokalnog okruženja utječu na njihovo poslovanje. Poslovna zajednica ima svoje predstavnike u radnoj skupini o strateškom planiranju, ali dodatne i vrijedne primjedbe mogu se dobiti iz razgovora s poduzetnicima koji nisu u radnoj skupini. To također proširuje sudjelovanje zajednice.

Suprotno od statističkih podataka, koji nam kazuju što se već dogodilo, razgovori s poduzetnicima mogu pružiti informacije o njihovim planovima za budućnost. Informacije o povećanju ili smanjenju broja zaposlenih, gradnji ili prenamjeni objekata ukazuju na to u kojem se smjeru kreće lokalno gospodarstvo. Informacija o tome zašto se te odluke donose posebno je važna jer pomaže u određivanju točaka intervencije za strateški plan gospodarskog razvoja.

Prva grupa pitanja obuhvaćala je potencijalno povećanje zaposlenosti i nova ulaganja. Većina anketiranih ispitanika (73 %) je iskazala da će povećati zaposlenost, a isto tako većina (82 %) ih planira i nova ulaganja.

Kao najpozitivnije stvari vezane za općinu kao mjesto za vođenje poslova najčešći odgovori su bili dobar prometni položaj, dobra infrastruktura, prirodni resursi.

Odgovori koji su prevladavali na pitanje koje su tri najnegativnije stvari vezane za općinu kao mjesto za vođenje poslova su blizina velikih trgovačkih centara, slaba kupovna moć stanovništva, nezaposlenost, dislocirana administracija, malo tržište, nema industrijskih pogona.

Općina Veliko Trojstvo kao mjesto za vođenje poslova ocijenjena je prosječnom ocjenom 3,74.

Ocjena Općinskog poglavarstva za kreiranje dobre poslovne klime je 4,01 i iskazana je slijedećim ocjenama :

- općinsko poglavarstvo ohrabruje etiku odnosa prema klijentima među svojim zaposlenicima, pogotovo one koji direktno rade s građanima – 3,94
- općina olakšava i pojednostavljuje proces izdavanja dozvola za otvaranje nove tvrtke – 3,86
- općina nastoji proces izdavanja dozvola za gradnju, prenamjenu ili proširenje poslovnih zgrada učiniti što bržim i pravednijim – 4,14
- u usporedbi s drugim gradovima u Hrvatskoj lokalni porezi i naknade koje utječu na poduzetništvo su prihvatljivi – 4,22
- općinski sustav poreza i naknada je pravedan i učinkovit – 3,97
- prigodom donošenja glavnih odluka o javnim institucijama općina poduzetnike pita za mišljenje – 3,64
- općinsko poglavarstvo odgovorno je za korištenje sredstava – 4,31.



Slijedećim ocjenama je iskazano pružanje usluga općine, prosječna ocjena je 3,94 a obuhvaćena su slijedeća pitanja :

- zaštita okoliša – 4,12
- stanovanje - 3,71
- pružanje komunalnih usluga – 3,97
- upravljanje općinskim vlasništvom - 4,14
- pružanje policijske zaštite – 4,04
- pružanja zaštite od požara – 4,66
- prikupljanje i odlaganje otpada – 4,39
- održavanje cesta – 4,08
- izdavanje suglasnosti i dozvola (za koje je zadužena općina) – 3,73
- izdavanje suglasnosti i dozvola (odgovornost županije) – 2,55

Sugestije anketiranih što bi željeli da općina učini kako bi postala mjesto s boljim uvjetima za vođenje vašeg posla su slijedeće:

- zajednički nastup na tržištu
- razvijati turizam
- poboljšati rad turističke zajednice
- otvaranje industrijskih pogona
- ured za gospodarstvo
- pomoć poljoprivrednicima

Prijedlozi za poboljšanje poslovne klime u općini su bili slijedeći :

- izgradnja proizvodno prerađivačkih kapaciteta
- pomoć lokalnim tvrtkama
- pružati važne poslovne obavijesti
- povoljni krediti
- poboljšanje infrastrukture (prvenstveno kanalizacija)

Ukupna prosječna ocjena Općine Veliko Trojstvo dobivena iz pitanja koja su numerički ocjenjivana je 3,90 dakle općina je ocjenjena vrlo dobrom za vođenje poslovanja, pokretanje poslovne klime i pružanje usluga.

Činjenica da su planirana nova ulaganja i zapošljavanje ohrabruje i upućuje na optimizam kod anketiranih poduzetnika.

Iskazane sugetije za poboljšanje poslovne klime upućuju uglavnom na rješavanje iskazanih problema u poslovanju poduzetnika.

Anketa je ukazala na potencijalne probleme i dala relevantne i korisne pokazatelje za daljnji rad radne skupine.



Slika 37. Ciglana Paulovac

6. SAŽETAK SWOT ANALIZE

Radna skupina koristila je analitički okvir koji se naziva SWOT analiza, kako bi organizirala informacije iz temeljnih podataka, ankete i njihova osobnog znanja.

SWOT katalogizira situacije kao unutarnje snage ili slabosti, te vanjske mogućnosti ili prijetnje – sve što je relevantno za lokalni gospodarski razvoj.

Naziv dolazi od početnih slova engleskih riječi :

Strengths – snage – pozitivni unutarnji čimbenici

Weaknesses – slabosti – negativni unutarnji čimbenici

Opportunities – mogućnosti – pozitivni vanjski čimbenici

Threats – prijetnje – negativni vanjski čimbenici

| | pozitivni | negativni |
|-----------|------------------------------------|-------------------------------|
| unutarnji | STRENGTHS SNAGE | WEAKNESSES SLABOSTI |
| vanjski | OPPORTUNITIES MOGUĆNOSTI | THREATS PRIJETNJE |

Radna skupina zaključila je da treba iskoristiti sve snage kojima se raspolaže i koje su polazna osnova za ostvarivanje postavljene vizije.

Ako se u ostvarenju vizije uspiju suzbiti vlastite slabosti, već je to veliki korak u ostvarenju planiranog gospodarskog razvoja. Pri tome nužno je iskoristiti sve prilike koje se pružaju u okruženju i koje daju realne šanse za gospodarski rast općine. Naravno da treba uvažavati i prijetnje iz okruženja, te se prema njima pravilno i na vrijeme postaviti kako bi se u što većoj mjeri otklonio i umanjio njihov utjecaj.

Slijedi popis snaga, slabosti, mogućnosti i prijetnji koje su odredili članovi radne skupine :

SNAGE

- *dobra cestovna prometna povezanost – asfaltirana cesta za Bjelovar, 8 km*
- *željeznička pruga, dobre veze za putnički saobraćaj*
- *kvalitetna infrastruktura na području cijele općine – vodovod, plin, struja, telekomunikacije*
- *odlaganja komunalnog otpada zadovoljavajuće riješeno*
- *donijet prostorni plan*
- *donijet plan gospodarenja otpadom*
- *osnovna osmogodišnja škola*
- *sportska dvorana (u izgradnji)*
- *dječji vrtić, mala škola*
- *poštanski ured, banka, zdravstvena ambulanta, stomatološka ambulanta, ljekarna, poljoprivredno-savjetodavna služba HZPSS, veterinarska ambulanta*
- *prirodni resursi - bogate šumske površine, kvalitetno poljoprivredno zemljište, nezagađeni vodotoci i zrak*
- *ekološki čist kraj*
- *pogodni klimatski uvjeti za poljoprivredu*
- *razvijena veća poljoprivredna proizvodnja – 30- tak većih proizvođača mlijeka, pilića, mesa*
- *organizirano vinogradarstvo*
- *postojeći ribnjaci (manjeg kapaciteta)*
- *postojeća privreda – poljoprivredna zadruga, ciglana, proizvodnja nafte i plina (zaposlenost, renta), 50-tak obrta, Hrvatske šume*
- *zalihe ugljena*
- *turistički kapaciteti – planinarski dom Kamenitovac, Dobrovita, lovački dom, gospodarstvo Pavičić*
- *vinska cesta planirana prostornim planom*
- *lovni turizam*
- *etno kuća, muzej, Tito*
- *lokalna uprava potiče poduzetništvo – poticajne lokalne porezne mjere, razvoj poduzetničke zone*
- *razvijeni kulturni i sportski sadržaji*
- *brojne udruge – kulturno umjetničko društvo, vatrogasno društvo, konjički klub, udruga voćara, udruga vinogradara, planinari, nogometni klubovi, rukometni klub, šahovski klub, UHDDR, udruga umirovljenika*
- *marljivo stanovništvo*
- *dobri ljudski potencijali - porast broja mlađeg stanovništva*
- *priliv stanovništva iz grada*

SLABOSTI

- *nezadovoljavajuće rješenje kanalizacije i otpadnih voda*
- *ima neasfaltiranih lokalnih cesta*
- *“divlja” odlagališta otpada*
- *loša kvalifikacijska struktura nezaposlenih*
- *bojažljivost lokalnog stanovništva za pokretanje poduzetništva*
- *nedostatak poduzetničkih ideja*
- *nedostatak visokostručnih kadrova*



- odliv visokostručne radne snage iz ekonomskih razloga
- ograničeni izvori sredstava za razvoj poduzetništva
- slabe garancijske mogućnosti (stanovništva, općine)
- nedostatak informacija
- ratarska poljoprivredna proizvodnja sa pretežitom tradicionalnim uzgojnim kulturama
- slaba promidžba

MOGUĆNOSTI

- korištenje državnih poticajnih mjera
- korištenje sredstava fondova - državnih, inozemnih
- korištenje donacija
- ulazak RH u EU, predpristupni fondovi, tržište
- uključivanje u županijske programe razvoja seoskog, lovnog i izletničkog turizma
- uključivanje u županijski ROP
- regionalna suradnja sa susjednim općinama
- okrupnjavanje poljoprivrednih posjeda
- razvoj intenzivne poljoprivrede
- povećana potražnja za ekološki uzgojenim poljoprivrednim proizvodima
- korištenje potpora za razvoj voćarstva i vinogradarstva
- razvoj pčelarstva
- potražnja na domaćem tržištu za voće, povrće, ljekovite trave – velik uvoz u RH
- korištenje povoljnog prometno-zemljopisnog položaja
- razvoj poduzetničke infrastrukture
- dodatno educiranje stanovništva i poduzetnika
- prekvalifikacija nezaposlenih
- olakšavanje pristupa kapitalu i novim investitorima

PRIJETNJE

- česte promjene zakonske regulative
- nedosljedno porezno zakonodavstvo
- poticajne i potporne mjere su nestalne, neracionalne, nedostatne i nedostupne
- sporost pravosuđa
- korupcija, negativno lobiranje
- mentalne barijere
- nedovoljna briga o okolišu
- ekološka ugroženost zbog proizvodnje plina i nafte
- konkurencija susjednih općina
- povećana nelojalna konkurencija
- financijska centralizacija države
- birokracija na državnoj razini
- slaba koordinacija na regionalnom nivou



7. STRATEŠKA PITANJA

Proces strateškog planiranja gospodarskog razvitka započinje određivati prioritete identificiranjem strateških pitanja, tj. pitanja koja su važna za postizanje željene vizije i pokazala su se ujedno važnima u SWOT analizi. Strateško pitanje traži načine da se utječe na slabe strane, gradi na jakim stranama, reagira na prijetnje i koriste mogućnosti kako bi se postigla vizija.

Strateško pitanje izraženo je u obliku upitne rečenice s mogućnošću više od jednog odgovora. Na primjer na pitanje "kako možemo podržati i poticati rast malog i srednjeg poduzetništva?", mogući su odgovori npr. kreditne linije, poduzetnički inkubator, savjetodavno-konzultantske usluge i sl., a o mogućim odgovorima odlučuje se kasnije u procesu.

Radna skupina identificirala je mnoga strateška pitanja, mnoga od njih su izražavala istu tematiku. Pitanja koja je radna skupina identificirala možemo sažeti u slijedećim kategorijama :



Slika 38. KUD - smotra folklor

zaposlenost/stanovništvo

- Kako povećati zaposlenost ?
- Kako zadržati/privući visokostručnu radnu snagu ?
- Kako povećati kvalifikacijsku strukturu nezaposlenih ?

infrastruktura

- Kako riješiti kanalizaciju i otpadne vode ?
- Kako poboljšati održavanje i strukturu lokalnih cesta ?
- Kako sanirati "divlja" odlagališta otpada ?
- Kako sigurno i racionalno organizirati gospodarenje komunalnim otpadom?

poljoprivreda

- *Kako optimalno iskoristiti prirodne resurse ?*
- *Kako potaknuti voćarstvo, vinogradarstvo, pčelarstvo, uzgoj povrća, ljekovitih trava, ekološku proizvodnju ?*

malo i srednje poduzetništvo

- *Kako potaknuti poduzetničku inicijativu i motivirati poduzetnike na ulaganja?*
- *Kako povećati garancijske mogućnosti poduzetnika i općine ?*
- *Kako otvoriti nova radna mjesta i povećati zaposlenost ?*
- *Kako razviti turizam ?*

lokalna samouprava

- *Kako poboljšati informiranost ?*
- *Kako poboljšati promidžbu općine ?*
- *Kako iskoristiti povoljan položaj ?*
- *Kako iskoristiti kulturnu tradiciju ?*
- *Kako pospješiti korištenje državnih poticajnih mjera, donacija i sredstva fondova ?*
- *Kako osigurati veća sredstva za razvoj poduzetništva ?*
- *Kako i čime motivirati potencijalne ulagače ?*



Slika 39. Željeznička stanica Mišulinovac

8. KRITIČNA PITANJA

Po utvrđivanju strateških pitanja utvrđeni su glavni kriteriji za izbor kritičnih pitanja :

- da li je mogućnost rješavanja u domeni (krugu utjecaja) lokalne zajednice
- da li za rješavanja trebaju velika sredstva – općinski proračun je skroman
- kako se rješavanje uklapa u već započete projekte
- da li će se rješavanjem potaći gospodarski rast i time ostvarenje većih izvornih prihoda općine
- koje su moguće posljedice ako se to pitanje ne počne rješavati

Uvažavajući ove kriterije, postojeće resurse, mogućnosti i prioritete rješavanja, definirana su 4 kritična strateška pitanja, sa planiranim mogućim intervencijama. Pri tome je više strateških pitanja koja su po smislu slična sintetizirano u slijedeća kritična pitanja :

- **Kako Općinu Veliko Trojstvo promovirati kao privlačnu lokaciju za poduzetništvo i stanovanje ?**
- **Kako potaknuti gospodarsku aktivnost i povećati zaposlenost u malom i srednjem poduzetništvu ?**
- **Kako razviti turizam ?**
- **Kako unaprijediti poljoprivrednu proizvodnju ?**



Slika 40. KUD Veliko Trojstvo

1. Kako Općinu Veliko Trojstvo promovirati kao privlačnu lokaciju za poduzetništvo i stanovanje?

Radna grupa identificirala je kroz SWOT analizu niz strateških pitanja vezanih uz promidžbu općine, protok informacija, korištenje povoljnog položaja, korištenja državnih poticajnih mjera, donacija i sredstva fondova, povezivanja općinske uprave sa građanima i poduzetnicima, te motiviranjem potencijalnih ulagača.

Zajednička nit u svim ovim pitanjima je manjak informacija, kako za vanjske investitore, tako i za lokalno stanovništvo. Provođenjem mjera iz ostalih kritičnih pitanja kojima je cilj potaći razvoj gospodarstva, stvoriti će se povoljni preduvjeti. Međutim nužno je o svim tim mjerama i pogodnostima informirati poduzetnike i javnost, u protivnom će biti usporeno njihovo provođenje i ostvarivanje planiranih efekata.

Stoga je nužno organizirati u okviru općinske uprave poduzetnički servis/info točku, a koja će imati zadatak pružanja informacija potrebnih lokalnim poduzetnicima, a isto tako i promociju općine i svih planiranih poticajnih mjera. U okviru poduzetničkog servisa posebnu pažnju treba dati organizaciji edukacija. Poduzetnički servis treba povezivati poduzetnike sa resornim ministarstvima, a u svom radu mora biti povezan sa institucijama poduzetničke infrastrukture koje već rade na području županije ili u okolici. Veliku pomoć mogu pružiti i udruge koje već djeluju u općini, a isto tako treba potaći i dolazak ostalih organizacija/udruga koje djeluju u Republici Hrvatskoj.

Rad treba organizirati kroz direktni kontakt sa stanovništvom, a isto tako i putem medija kroz tiskanje brošura, propagandnog materijala, internet stranicu općine, predavanja i sl.

Kroz uređenje Velikog Trojstva kao lokalnog urbanog središta sa cjelokupnom uređenom infrastruktorom privući će se i potencijalni investitori da uz odabir Velikog Trojstva kao mjesto investiranja odaberu Veliko Trojstvo i kao mjesto stanovanja, a time će se još dodatno povećati izvorni prihodi općine.

Projekt potpore kritičnom pitanju :

a) Poduzetnička info-točka Općine Veliko Trojstvo

Prioritetne aktivnosti :

- organizacija i plan rada
- objava svih mjera na web stranici općine
- izrada kataloga poduzetnika i proizvoda
- izrada propagandnog letka-brošure o gospodarskim mogućnostima
- povezivanje sa udrugama i nevladinim organizacijama
- povezivanje sa institucijama poduzetničke infrastrukture
- suradnja sa resornim ministarstvima i županijom



b) izgradnja infrastrukture

Kroz analizu postojećeg stanja, te SWOT analizu uočen je problem djelomično neriješene infrastrukture, a što je između ostalog preduvjet za poboljšanje uvjeta življenja, te razvoj gospodarstva.

Kanalizacija

Odvodnja otpadnih voda na području općine je potpuno nerazvijena, te se rješavanje odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda nameće kao jedan od prioritarnih zadataka. U cilju rješavanja problematike odvodnje Općine Veliko Trojstvo izrađen je idejni projekt odvodnje cjelokupnog područja koji rješava ovaj problem u više faza. U samom Velikom Trojstvu, kao središtu općine ovaj problem je najizraženiji s obzirom na broj stanovnika i gustoću naseljenosti. Stoga je izrađena projektna dokumentacija i ishodena građevinska dozvola za izgradnju kanalizacijskog sustava u Velikom Trojstvu, te je i potpisan ugovor o izgradnji koji uključuje cjevovode, reviziona okna, te izgradnju glavnog kolektora.

Prioritetne aktivnosti :

- izgradnja kanalizacije i kolektora u Velikom Trojstvu
- priključivanje korisnika na kanalizacijsku mrežu

Ceste

Općina Veliko Trojstvo nema izrazito povoljan položaj u odnosu na glavne pravce, tek jednim dijelom uz samu općinsku granicu vodi cesta državnog značaja. Ostala cestovna infrastruktura, prvenstveno ceste nižeg ranga (županijske, lokalne, nerazvrstane) opslužuju glavninu prometa. Po gustoći cestovne mreže Općina Veliko Trojstvo sa 679 m/km² je iznad državnog prosjeka 500 m/km² i županijskog prosjeka 548 m/km². Općenito se može konstatirati da je cestovna mreža dovoljno razgranata, ali je stanje cesta je slabo zadovoljavajuće. Ovakova situacija upućuje na važnost cesta u svrhu poboljšanja uvjeta življenja, te razvoja gospodarstva. Stoga treba dovesti ceste na višu prometnu i tehničku razinu koja će udovoljavati potrebama suvremenog cestovnog prometa.

Prioritetne aktivnosti :

- asfaltiranje županijskih cesta Ćurlovac-Višnjevac, te Višnjevac-Malo Trojstvo
- asfaltiranje nerazvrstanih cesta u Maglenči, te Zorićev brijeg, Rupin kut, Grginac
- sanacija županijskih cesta
- završno uređenje cesta-ulica u Velikom Trojstvu nakon izgradnje kanalizacijske mreže

Otpad

Nastajanje otpada, gospodarenje njime, te utjecaj otpada na okoliš su pitanja od prvenstvenog interesa. Kako je Općina Veliko Trojstvo u gospodarskom razvoju veliki naglasak dala na razvoj turizma, to ovo pitanje dobiva još više na značaju zbog očuvanja prirodnog nezagađenog okoliša. U cilju što kvalitetnijeg zbrinjavanja već nastalog otpada, sprječavanja nastajanja otpada i smanjivanja njegovih opasnih svojstava, a u cilju sve većeg gospodarskog iskorištenja nastalog otpada njegovom reciklažom, te u cilju saniranja neadekvatnih odlagališta otpada Općina Veliko Trojstvo donijela je program gospodarenja otpadom.

Prioritetne aktivnosti:

- *organizirati prikupljanje i sigurno gospodarenje komunalnim otpadom*
- *omogućiti odvojeno prikupljenje sekundarnih sirovina i biootpada postavljanjem kontejnera i organiziranjem odvoza glomaznog otpada*
- *kontinuirani nadzor nad poznatim odlagalištima otpada*
- *sanacija postojećih neuređenih odlagališta otpada*
- *sustavna edukacija i informiranje stanovništva*



Slika 41. Radna skupina

2. Kako potaknuti gospodarsku aktivnost i povećati zaposlenost u malom i srednjem poduzetništvu ?

Radna grupa je zaključila da grupa strateških pitanja vezana uz stanovništvo (zadržati postojeću i privući novu visokostručnu radnu snagu, spriječiti odliv radnosposobnog stanovništva, povećati zaposlenost), te uz razvoj poduzetništva (potaknuti poduzetničku inicijativu, otvoriti nova radna mjesta), ima uzrok u činjenici da u Općini Veliko Trojstvo djeluje relativno mali broj gospodarskih subjekata. To je i uzrok odlasku radno sposobnog stanovništva, te će se tek otvaranjem novih radnih mjesta i poslova i time uvjeta za egzistenciju, stvoriti pretpostavke za rješavanje ovih pitanja.

Projekti potpore kritičnom pitanju :

a) Poduzetnička zona

Aktivnosti vezane uz osnivanje i rad poduzetničke zone su već u tijeku.

Novim Prostornim planom je predviđeno da se na lokaciji Veliko Trojstvo nalazi građevinsko zemljište za gospodarsku proizvodnu namjenu. Povoljna okolnost za formiranje zone je da postoji infrastruktura i postojeće prometnice.

Zemljište koje je potrebno za izgradnju zone, i to cca. 3 ha u potpunosti je u vlasništvu općine. Poslovna poduzetnička zona, dio predviđen za izgradnju, će u konačnici raspolagati sa 3 ha zemljišta. Planira se korištenje nekoliko parcela, a ovisno o potrebama korisnika može biti i manji broj parcela, ako korisnici trebaju veće parcele.

U skladu sa Programom razvoja poduzetničkih zona 2004.-2007. godine, koji je Vlada Republike Hrvatske donijela 2004. godine, namjera i želja Općine Veliko Trojstvo je pokrenuti gospodarsku aktivnost. Programima Vlade i resornih ministarstava predviđena su i potrebna potporna sredstva za ove namjene, te nisu potrebna značajna vlastita sredstva lokalne samouprave.

Budući da je primarna garancija dugoročnog razvoja Općine proizvodnja kojom se podiže BDP općine, s kojom dolazi i do novog zapošljavanja, osobita pažnja i naponi usmjereni su u pravcu razvoja poduzetničke poslovne zone od strateškog značaja za razvoj gospodarstva.

Gospodarska kretanja na ovom području u proteklih 15-tak godina doprinijela su ekonomskoj stagnaciji i gubitku radnih mjesta. Nasuprot tome raspoloživa i kvalificirana radna snaga, te obrazovana mlada populacija predstavlja jednu od značajnih prednosti za brz gospodarski rast.

Stoga je potrebno gospodarstvo otvoriti ulaganjima domaćeg/stranog kapitala i znanja. Pogodan oblik za privlačenje tog kapitala su određene



zakonske i infrastrukturne pogodnosti koje postoje u poslovnoj zoni, gdje gospodarski subjekti posluju.

Poslovanje u poduzetničkoj zoni potiče optimalno korištenje domaćih resursa prije svega rada i infrastrukturnih objekata. Korisnici zone obično koriste i mnoge usluge domaćih poduzetnika izvan zone. Rezultat toga je pokretanje cjelovitog gospodarskog – tržišnog sustava, povećanje životnog standarda, zaustavljanje iseljavanja mladih i stručnih radnika i dr.

Poslovna poduzetnička zona ima cilj što bržeg zapošljavanja većeg broja ljudi s područja općine. Isto tako cilj je dovođenje suvremenih tehnologija. Procjena je da će se u njoj ostvariti značajan broj novih radnih mjesta, ostvarit će se povećanje ukupnog prihoda, izvoza, prihoda proračuna, a tijekom izgradnje zone povećat će se poslovi građevinske operative kod izgradnje infrastrukture zone i novih proizvodnih objekata u zoni. Također će se pojaviti novi poslovi za prijevoznike, a postojat će i mogućnost nove kooperativne suradnje s dobavljačima repromaterijala. Osim toga korisnici zone koristit će sve komunalne i energetske usluge, te usluge mnogih manjih poduzeća i obrtnika iz okoline. Iskustvo iz drugih područja govori da se vezano za zonu otvori još bar 50% radnih mjesta izvan zone kao neposredan efekt poslovanja u zoni.

Razvoj poslovanja u zoni ovisit će i o ostalim poticajima, te o sposobnosti poduzetnika koji će iskoristiti prednosti zone, te uložiti znanje i odgovorno nositi proces razvoja kapaciteta zone.

Prioritetne aktivnosti :

- osnivanje poduzetničke zone
- izrada programa razvoja zone, pravilnika o radu zone i ostalih akata
- utvrđivanje poticajnih mjera za korisnike zone
- prethodno ispitivanje interesa za korištenje zone
- izrada plana izgradnje zone
- uređenje potrebne infrastrukture
- promocija poduzetničke zone



Slika 42. Prodavaonica Graminea d.o.o.

b) Potpora razvoju malog i srednjeg poduzetništva

Mali i srednji poduzetnici imaju kvalitetnije iskorištenje uloženog kapitala, kod malih poduzeća najviša je stopa zaposlenosti po uloženom kapitalu, najviša je stopa ostvarenog prihoda po kapitalu, mali i srednji poduzetnici općenito su najfleksibilniji na promjene na tržištu.

Razvoj malog gospodarstva se velikim dijelom temelji na sudjelovanju jedinica područne i lokalne samouprave, koje su proklamirane kao nositelji gospodarskog razvoja svoje sredine.

Takva je orijentacija rezultat potrebe da se razvoj poduzetništva potakne na lokalnom nivou, što se smatra najprirodnijim načinom, s obzirom da i poslovne ideje potječu upravo iz tog okruženja, dakle od samih poduzetnika.

Zadatak područne i lokalne samouprave sastoji se u osmišljavanju strategije i programa vlastitog razvoja.

Proračuni jedinica lokalne i područne samouprave trebaju sadržavati planirana sredstva na pozicijama namijenjenim razvoju malog gospodarstva.

Uloga je područne i lokalne samouprave da u aktivnom pristupu i odnosu s poduzetnikom stvara i potiče razvoj poduzetnika, te u značajnoj mjeri doprinosi otvaranju novih radnih mjesta.

Zbog ovih razloga je radna grupa odlučila da se glavne aktivnosti usmjere na razvoj malih i srednjih poduzetnika u svim područjima djelovanja – proizvodnji, uslugama, turizmu, socijalnim uslugama i sl.

Prioritetne aktivnosti :

- poticanje otvaranje novih obrta, poduzeća, uslužnih ili proizvodnih zadruga
- utvrđivanje poticajnih mjera za male i srednje poduzetnike
- informiranje i edukacija potencijalnih novih poduzetnika putem tematskih predavanja, radionica i seminara
- strukovno obrazovanje, prekvalifikacija, dokvalifikacija, edukacija postojećih poduzetnika
- potpora postojećim poduzetnicima
- korištenje potpornih institucija za poduzetnike u cilju osiguravanja stručne pomoći



Slika 43. Poljoprivredna zdruga Veliko Trojstvo

3. Kako razviti turizam ?

Radna skupina zaključila je temeljem podataka iz SWOT analize da Općina Veliko Trojstvo svojim zemljopisnim položajem i potencijalima u lovnom, ribolovnom, seoskom, sportskom i rekreacijskom turizmu zaslužuje ozbiljan pristup kreiranju turističke ponude koja će obuhvatiti sve resurse. Potrebno je izraditi planove razvoja svakog segmenta, ali i paralelno raditi na stvaranju infrastrukture.

Turistička djelatnost pruža priliku za zapošljavanje stanovništva svih dobnih, kvalifikacijskih i spolnih struktura. Pri tome su potrebna mala ulaganja, a potiču se značajni učinci.

Kroz ostale programe za poticanje razvoja poduzetništva stvoriti će se i okvir za razvoj turizma. No da bi Općina Veliko Trojstvo postala turistički atraktivnija potrebno je pokrenuti dodatne projekte turističke ponude – kulturne i sportske manifestacije, priredbe, izradu izvornih suvenira, oformiti vinsku cestu i sl.

Nužna je i agresivna promocija turističke ponude, te na tom planu treba izraditi propagandni materijal i distribuirati ga kroz sve medije (tisk, prospekti, web...).

Time će se postići raznovrsnija i bogatija turistička ponuda, a koja će potaći ulagače u razvoj novih smještajnih i ugostiteljskih kapaciteta, te sve vidove turističke ponude.

Ulogu animatora ovih aktivnosti trebala bi ponesti postojeća Turistička zajednica, u suradnji sa poduzetničkom info-točkom općine, koja bi bila koordinator turističkih aktivnosti, a također bi aktivno sudjelovala u pokretanju novih projekata turističke ponude.



Slika 44. Pohajdin bunar

Projekti potpore kritičnom pitanju :

a) Etno okućnica

Uz poticanje razvoja seoskog, lovnog, sportsko-ribolovnog turizma u kome inicijativu treba dati privatnom poduzetništvu, posebnu pažnju treba posvetiti i kulturno-edukativnom turizmu. Stoga je i posebno izdvojen projekt Etno okućnica kojim se nastavlja uspješna tradicija i potencira razvoj kulturno-edukativnog turizma. Ovaj projekt objedinjuje niz dosadašnjih uspješnih aktivnosti i budućih projekata u zajedničku cjelinu, a kojom se uklapa ujedno u cjelokupnu turističku ponudu općine i županije. Osim užeg općinskog karaktera projekt ima i regionalni karakter budući se povezuje sa županijskim programom razvoja turizma.

Ovom zaokruženom cjelinom bili bi stvoreni preduvjeti za razvoj kulturno-edukativnog turizma, proširenog sa sportskim sadržajima. Imajući u vidu da je jedna od ciljnih skupina i školska populacija, to su postojeći sportski objekti u Velikom Trojstvu idealna nadopuna za mogućnost školsko-sportskog turizma. Buduća školsko-sportska dvorana u izgradnji će se isto tako idealno uklopiti, te pružiti mogućnost održavanja kulturnih manifestacija.

Prioritetne aktivnosti :

- izgradnja objekata u Etno okućnici i obogaćivanje postojećeg postava u muzeju
- izrada promotivnih materijala – prospekt
- promocija na općinskoj web stranici
- radionica izrade narodne nošnje
- radionice tradicionalnih obrta
- osmišljavanje turističkih i kulturnih aktivnosti/priredbi
- izrada originalnih suvenirira



Slika 45. KUD Veliko Trojstvo

b) Turistička zajednica kao promotor turizma

Razvoj turizma - seoskog, lovnog i ribolovnog - u uskoj je vezi sa privatnom inicijativom i razvojem malog i srednjeg poduzetništva, a u vezi sa razvojem poljoprivrede. Strateški pravac nije izgradnja i razvoj velikih kapaciteta, nego malih i upravo su oni u domeni malog poduzetništva.

Prioritetne aktivnosti :

- poticanje izgradnje i uređenje smještajnih kapaciteta
- izrada kataloga turističke ponude i smještajnih kapaciteta
- promoviranje turističkih i kulturnih znamenitosti
- učestvovanje kao aktivni izlagač na sajmovima i izložbama, prezentacija Općine Veliko Trojstvo, turističkih znamenitosti i gospodarstva
- osmišljavanje turističkih, sportsko-rekreativnih i kulturnih aktivnosti
- izrada web stranice i njeno redovno održavanje i ažuriranje novim podacima
- izrada turističkog prospekta/plana Općine Veliko Trojstvo
- edukacija i stručno usavršavanje poduzetnika i djelatnika; učešće na seminarima, savjetovanjima, znanstvenim i sl. skupovima
- uređenje biciklističke staze i pješačke staze
- uređenje i promocija "svijetlih pruga" (pješačke staze kroz šumske prosjeke)
- obilježavanje kulturnih znamenitosti adekvatnim smjerokazima (tipski smeđi smjerokazi)
- aktivno učešće u organizaciji raznih aktivnosti u suradnji sa postojećim udrugama i društvima, npr :
 - natjecanja i aktivnosti osnovne škole,
 - biciklijada
 - izložba vina
 - izložba poljoprivrednih proizvoda (kobasice, med, voće, vino i sl.)
 - izbor "Uzorita Žena"
 - proslava dana Općine
 - škola nogometa
 - sportski turniri (nogomet, rukomet, šah, konjički sport i sl.)
 - natjecanja u "starim" sportovima i nadmetanjima
 - izbor najljepše kuće, okućnice, ulice



Slika 46. Udruga vinogradara Veliko Trojstvo

4. Kako unaprijediti poljoprivrednu proizvodnju ?

Iako je poljoprivreda niskoakumulativna grana djelatnosti, radna grupa je procjenila u skladu sa raspoloživim resursima utvrđenim SWOT analizom, da će poticanje razvoja poljoprivrede dati uz najmanja ulaganja povoljne efekte. Trenutno prevladava tradicionalna proizvodnja, dok je još nedovoljno razvijeno voćarstvo, vinogradarstvo i povrtlarstvo, a za što postoje dobri preduvjeti. Nije dovoljno razvijena otkupna mreža, a pogotovo doradbeni ili prerađivački kapaciteti. Kroz povećanje proizvodnje stvorile bi se pretpostavke u budućem periodu i za izgradnju takovih kapaciteta.

Nužno je udruživanje poljoprivrednika sa manjim gospodarstvima, te okrupnjavanje poljoprivrednih površina u cilju povećanja proizvodnje. Bitan faktor je unapređenje tržišta kroz organizirani otkup putem zadruga, kooperacije, udruga i sl.

Veći dio poljoprivrednih površina su očuvane i ekološki nezagađene, te je moguće je organizirati i ekološku proizvodnju (biljnu i stočarsku) budući da ovakova proizvodnja postiže veće cijene na tržištu i time je rentabilna i na manjim parcelama kakove trenutačno u općini prevladavaju.

Kroz povoljne državne poticajne programe za razvoj poljoprivrede moguće je ostvariti značajna bespovratna sredstva, odnosno povoljne kredite.

Uvažavajući ove činjenice radna grupa je utvrdila slijedeće projekte potpore ovom kritičnom pitanju :

a) Udruživanje obiteljskih gospodarstava i poljoprivrednika

Udruživanjem poljoprivrednika u zadruga (ili udruge) stvorili bi se kvalitetniji preduvjeti za organiziranje proizvodnje. Zadruga pružaju mogućnost zajedničkog i organiziranog pristupa tržištu kako za prodaju vlastitih proizvoda, a također i u nabavi repromaterijala. Isto tako mogu za zadrugare biti od velikog interesa pružanjem dodatnih usluga – edukacije, transport, knjigovodstvo, skladištenje i sl.

Formiranjem strojnih prstenova pojeftinila bi se proizvodnja, naročito kod kultura koje zahtjevaju specifičnu i skupu mehanizaciju, a koja bi na taj način bila bolje iskorištena i davala bolje efekte.

Prioritetne aktivnosti :

- *izrada plana razvoja poljoprivrede i programa poticajnih mjera*
- *poticanje zadružnog organiziranja*
- *poticanje formiranja strojnih prstenova*
- *kontinuirana edukacija, propagiranje*
- *provođenje pilot projekata*
- *osigurati zadrugama/udrugama prostorne uvjete za rad*

b) *Kontinuirano unapređenje poljoprivredne proizvodnje*

Poljoprivrednim gospodarstvima i individualnim proizvođačima treba omogućiti kvalitetnu edukaciju o primjeni novih tehnologija u proizvodnji, kako bi se proizvodnja povećala kako kvantitativno, tako i kvalitativno. Prvenstveno su to područja stočarstva (uzgoj goveda, proizvodnja mlijeka, stoka sitnog zuba, peradarstvo), te voćarstvo, vinogradarstvo i povrtlarstvo. Posebnu pažnju treba posvetiti i pčelarstvu, proizvodnji ljekovitog bilja i sličnim djelatnostima za koje postoje prikladni uvjeti.

Prioritetne aktivnosti :

- *promovirati primjenu novih tehnologija u proizvodnji kroz organizirane edukacije i seminare*
- *informirati i educirati poljoprivrednike u svezi zakonskih rješenja i mogućnosti bespovratnih potpora i povoljnih kreditnih linija*
- *promovirati nove proizvodnje koje nisu tradicionalno bile prisutne na ovom području, a daju visoke prinose i zaradu*
- *promovirati ekološku proizvodnju*
- *promovirati djelatnosti vezane uz poljoprivredu i proizvodnju zdrave hrane, a naročito vezane uz seoski turizam*
- *izrada plana razvoja poljoprivrede i programa poticajnih mjera*



Slika 47. Udruga vinogradara - vino

9. PREPORUČENE INTERVENCIJE- PROJEKTI POTPORE KRITIČNIM PITANJIMA

9.1. KRITIČNO PITANJE – KAKO OPĆINU VELIKO TROJSTVO PROMOVIRATI KAO PRIVLAČNU LOKACIJU ZA PODUZETNIŠTVO I STANOVANJE ?

9.1.1. PODUZETNIČKA INFO-TOČKA OPĆINE VELIKO TROJSTVO

Radna grupa identificirala je kroz SWOT analizu niz strateških pitanja vezanih uz promidžbu općine, protok informacija, korištenje povoljnog zemljopisnog položaja, statusa područja od posebne državne u svrsi privlačenja investitora, korištenja državnih poticajnih mjera, donacija i sredstva fondova, povezivanja općinske uprave sa građanima i poduzetnicima, te motiviranjem potencijalnih ulagača.

Zajednička nit u svim ovim pitanjima je manjak informacija o općini i njenim potencijalima, kako za vanjske investitore, tako i za lokalno stanovništvo. Provođenjem mjera iz ostalih kritičnih pitanja kojima je cilj potaći razvoj gospodarstva, stvoriti će se povoljni preduvjeti. Međutim nužno je o svim tim mjerama i pogodnostima informirati javnost i poduzetnike, u protivnom će biti usporeno njihovo provođenje i ostvarivanje planiranih efekata. Uz sadašnje postignute dobre rezultate, treba još agresivnije pristupiti promociji općine i njenih gospodarskih potencijala. Naročitu pažnju treba usmjeriti na promociju poduzetničke zone, treba je evidentirati kod nadležnog Ministarstva gospodarstva, rada i socijalne skrbi. Također treba ukazati na povoljnu lokaciju, blizina Bjelovara.

Stoga je nužno organizirati u općini poduzetnički servis – info točku - koja će imati zadatak pružanja informacija potrebnih lokalnim poduzetnicima, a isto tako i promociju općine i svih planiranih poticajnih mjera, a također i na povezivanju domaćih poduzetnika sa vanjskim investitorima. U okviru servisa posebnu pažnju treba dati i organizaciji edukacija. Poduzetnički servis treba povezivati poduzetnike sa resornim ministarstvima, a u svom radu treba biti povezan sa institucijama poduzetničke infrastrukture koje već rade na području županije ili u okolici.

Rad treba organizirati kroz direktni kontakt sa poduzetnicima i stanovništvom, a isto tako i putem medija kroz tiskanje brošura, propagandnog materijala, internet stranicu općine i sl.

Korisno bi bilo oformiti katalog poduzetnika i ujedno i katalog njihovih proizvoda ili usluga. Podaci prikupljeni ovim katalogom bi se uvrstili i u postojeće baze podataka na državnom nivou.

Posebnu pozornost treba obratiti na pravodobno i kvalitetno informiranje poduzetnika o svim mogućnostima koje im se pružaju. Iz dosadašnje prakse očito je da veliki broj poduzetnika nije uopće informiran ili je samo djelomično informiran o mjerama potpore, subvencijama i ostalim pogodnostima koje im se pružaju u njihovom poslovanju i djelovanju.

U budućem periodu treba kroz sve informacijske kanale pružiti što više informacija i treba propagirati dostupne poticajne mjere, te time



unaprijediti i pomoći rad poduzetnika. U tom smislu treba redovito putem tiskanih medija, radija, televizije, interneta i ostalih komunikacijskih kanala obavještavati javnost o aktualnim događanjima.

Prioritetne aktivnosti :

- *organizacija i plan rada*
- *objava svih mjera na web stranici općine*
- *izrada kataloga poduzetnika i proizvoda*
- *izrada propagandnog letka-brošure o gospodarskim mogućnostima*
- *povezivanje sa udrugama i nevladinim organizacijama*
- *povezivanje sa institucijama poduzetničke infrastrukture*
- *suradnja sa resornim ministarstvima i županijom*



Slika 48. Zgrada Općine Veliko Trojstvo

PLAN AKTIVNOSTI (PROJEKT) – PODUZETNIČKA INFO-TOČKA OPĆINE VELIKO TROJSTVO

STRATEŠKI CILJ : Povećanje broja gospodarskih subjekata i zaposlenosti na području općine

STRATEGIJA : Promocija Općine Veliko Trojstvo i pružanje informacija o programu gospodarskog razvoja i mogućnostima ulaganja
Bolji protok informacija potencijalnim lokalnim i vanjskim ulagačima

| AKTIVNOST | ODGOVORNA INSTITUCIJA | PROCJENA TROŠKOVA I RESURSA | IZVORI FINANCIRANJA | TERMINSKI RASPORED |
|---|-------------------------------|--|--|--|
| 1.1. izrada organizacije i plana rada info točke | Općina | djelatnici općine | proračun općine | do 30.04.2006. |
| 1.2. izrada tekstova za web stranice općine | Općina, poduzetnički servis | djelatnici općine, ovlaštena tvrtka | proračun općine | do 30.04.2006. |
| 1.3. izrada kataloga poduzetnika i proizvoda | Poduzetnički servis, HOK,HGK, | djelatnici općine | proračun općine, potpora ministarstva | do 31.12.2006. |
| 1.4. organizacija, koordinacija i provođenje djelatnosti : - povezivanja sa udrugama - povezivanje sa institucijama poduzetničke infrastrukture (poduzetnički centri, razvojna agencija i sl.) - suradnja sa resornim ministarstvima - suradnja sa županijom - ROP | Općina, poduzetnički servis | 50.000,00 (oprema, materijalni troškovi) | proračun općine , potpora ministarstva, donacije | kontinuirano tijekom provođenja projekta |
| 1.5. izrada promidžbenog materijala općine | Općina, poduzetnički servis | 10.000,00 | proračun općine, potpora ministarstva | do 31.12.2006. |

LOG-FRAME – PODUZETNIČKA INFO-TOČKA OPĆINE VELIKO TROJSTVO

| LOGIKA INTERVENCIJE | POKAZATELJI REZULTATA | IZVORI PODATAKA | |
|--|---|---|---|
| <p>CILJ : Povećanje broja gospodarskih subjekata na području općine i time porast zaposlenosti i pokretanje gospodarskih aktivnosti</p> | <p>broj novozaposlenih, broj novoosnovanih gospodarskih subjekata, iznosi investicija, broj i iznos korištenih kredita, iznosi odobrenih potpora i poticaja</p> | <p>Podaci zavoda za zapošljavanje, podaci Trgovačkog suda, ureda za gospodarstvo, zadružnog saveza, državnog zavoda za statistiku, porezne uprave, HGK, HOK, evidencije HZPSS, dokumentacija info točke</p> | PRETPOSTAVKE |
| <p>SVRHA PROJEKTA : Kvalitetna promocija Općine Veliko Trojstvo i bolji protok informacija</p> | <p>korištenje promidžbenih materijala i njihova naklada, broj upita na web stranici, broj upita poduzetnika, objave i napisi u medijima</p> | <p>dokumentacija info točke, statistika web stranice, mediji</p> | <p>poduzetnici prepoznaju razvojne mogućnosti Općine Veliko Trojstvo, postoji tržište za proizvode</p> |
| <p>OČEKIVANI REZULTATI :</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrađeni promidžbeni materijali - web stranica u funkciji - distribucija relevantnih informacija - katalog poduzetnika i proizvoda | <p>izrađeni promidžbeni materijali, sadržaj web stranice, broj upita poduzetnika, organizirane edukacije, izrađen katalog poduzetnika</p> | <p>Izvješća info točke -poduzetničkog servisa, dokumentacija općine, ugovori, izvješća o edukacijama</p> | <p>poduzetnici imaju više informacija o moguć. ulaganja i potpornim mjerama, te izvorima financiranja, ima kvalitetnih projekata, ima izvora financiranja</p> |
| <p>INTERVENCIJE :</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrada organizacije i programa rada info točke - izrada web stranice općine i kataloga - povezivanje sa udrugama, poduzetničkim institucijama, resornim ministarstvima, županijom - izrada promidžbenih materijala | <p>POTREBNI RESURSI : rad stručnih službi i proračun Općine, poticaji i potpore ministarstava, donacije</p> | <p>IZVORI PODRŠKE (TROŠAK) : za prvu godinu 70.000,00</p> | <p>postoji suradnja između LS i državnih institucija i ministarstava, županije, udruga i sl.,</p> |
| | | | <p>PREDUVJETI : projekt prihvaćen u sklopu SPGR, postoji institucionalna podrška</p> |

9.1.2. IZGRADNJA INFRASTRUKTURE

Kroz analizu postojećeg stanja, te SWOT analizu uočen je problem djelomično neriješene infrastrukture, a što je između ostalog preduvjet za poboljšanje uvjeta življenja, te razvoj gospodarstva.

Kanalizacija

Odvodnja otpadnih voda na području općine je potpuno nerazvijena, te se rješavanje odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda nameće kao jedan od prioritetnih zadataka. U cilju rješavanja problematike odvodnje Općine Veliko Trojstvo izrađen je idejni projekt odvodnje cjelokupnog područja koji rješava ovaj problem u više faza. U samom Velikom Trojstvu, kao središtu općine ovaj problem je najizraženiji s obzirom na broj stanovnika i gustoću naseljenosti. Stoga je izrađena projektna dokumentacija i ishodena građevinska dozvola za izgradnju kanalizacijskog sustava u Velikom Trojstvu, te je i potpisan ugovor o izgradnji koji uključuje cjevovode, reviziona okna, te izgradnju glavnog kolektora. Projektom je ukupno planirano izgraditi 6127 m cjevovoda, glavni kolektor A i B, reviziona okna, sifon kolektora, prolaz ispod željezničke pruge, te sve pripremne, završne i ostale radove. Predviđeno je da radovi traju 150 radnih dana od uvođenja u posao, a ukupna vrijednost svih radova iznosi 4.245.000,00 kuna.

Prioritetne aktivnosti :

- izgradnja kanalizacije i kolektora u Velikom Trojstvu
- priključivanje korisnika na kanalizacijsku mrežu

Ceste

Općina Veliko Trojstvo nema izrazito povoljan položaj u odnosu na glavne pravce, tek jednim dijelom uz samu općinsku granicu vodi cesta državnog značaja. Ostala cestovna infrastruktura, prvenstveno ceste nižeg ranga (županijske, lokalne, nerazvrstane) opslužuju glavninu prometa. Po gustoći cestovne mreže Općina Veliko Trojstvo sa 679 m/km² je iznad državnog prosjeka 500 m/km² i županijskog prosjeka 548 m/km². Općenito se može konstatirati da je cestovna mreža dovoljno razgranata, ali je stanje cesta je slabo zadovoljavajuće. Ovakova situacija upućuje na važnost cesta u svrhu poboljšanja uvjeta življenja, te razvoja gospodarstva. Stoga treba dovesti ceste na višu prometnu i tehničku razinu koja će udovoljavati potrebama suvremenog cestovnog prometa.

Modernizacija i sanacija cesta koje su županijskog nivoa sufinancira se u omjeru 50:50 u suradnji sa županijom. Tako je planirana modernizacija cesta Ćurlovac-Višnjevac, te Višnjevac-Malo Trojstvo u ukupnoj duljini od 3400 m. Modernizacija uključuje osim sanacije postojećih cesta i njihovo asfaltiranje. Ukupna vrijednost radova planira se u iznosu oko 2.200.000,00 kuna. Dio asfaltiranih županijskih cesta, Trojstveni Markovac-Veliko Trojstvo 1000 m, Veliko Trojstvo-Malo Trojstvo 3000 m, Veliko Trojstvo-Maglenča 800 m,

Maglenča-Planinarski dom 800 m, Veliko Trojstvo-Šandrovac 2000 m, te Martinac-Letičani 600 m, ukupno 8200 m, je u lošem stanju i zahtjeva sanaciju. Sanacija ovih postojećih asfaltiranih cesta planira se u ukupnom iznosu od 2.500.000,00 kuna.

Kod lokalnih cesta financiranje je u potpunosti u nadležnosti Općine, a prioritet je asfaltiranje dijela nerazvrstanih cesta u Maglenči, ukupno 5400 m, za što je planiran iznos od 1.620.000,00 kuna. Radovi uključuju uređenje i proširenje bankina, produbljivanje putnih jaraka, popravak cijevnih propusta, ojačanja kolnika kamenim materijalom, fino planiranje i zbijanje, te izradu asfaltnog sloja i bankina. Osim ove relacije planirano je i 700 m ceste na lokaciji Zorićev brijeg, 250 m na lokaciji Rupin kut, te 1500 m u Grgincu. Vrijednost ovih radova je planirana u iznosu od 1.100.000,00 kuna.

Nakon izrade kanalizacije u Velikom trojstvu biti će nužna i sanacija kompletne dionice na kojoj je kanalizacija, dakle oko 6200 m, završno uređenje cesta i ulica u Velikom Trojstvu, popravci, izrada šahti i bankina, popravci pločnika i slični radovi. Ovi radovi planiraju se u iznosu od 1.500.000,00 kuna.

Prioritetne aktivnosti :

- asfaltiranje županijskih cesta Ćurlovac-Višnjevac, te Višnjevac-Malo Trojstvo
- asfaltiranje nerazvrstanih cesta u Maglenči, te Zorićev brijeg, Rupin kut, Grginac
- sanacija županijskih cesta
- završno uređenje cesta-ulica u Velikom Trojstvu nakon izgradnje kanalizacijske mreže



Slika 49. Planinarski dom Kamenitovac

Otpad

Nastajanje otpada, njegovo gospodarenje, te utjecaj otpada na okoliš su pitanja od prvenstvenog interesa. Kako je Općina Veliko Trojstvo u gospodarskom razvoju veliki naglasak dala na razvoj turizma, to ovo pitanje dobiva još više na značaju. U cilju što kvalitetnijeg zbrinjavanja već nastalog otpada, sprječavanja nastajanja otpada i smanjivanja njegovih opasnih svojstava, u cilju sve većeg gospodarskog iskorištenja nastalog otpada njegovom reciklažom, te u cilju saniranja neadekvatnih odlagališta otpada Općina Veliko Trojstvo donijela je program gospodarenja otpadom.

Evidentirana su "divlja" odlagališta u Višnjevcu kod groblja, te kraj Velikog Trojstva prema području Vošćenik. Za sanaciju ovih odlagališta planira se 1.000.000,00 kuna. U Grgincu se nalazi i napušteno i zatvoreno odlagalište grada Bjelovara, za koje je napravljen projekt sanacije, a sanacija je u obvezi grada Bjelovara.

Prioritetne aktivnosti:

- organizirati prikupljanje i sigurno gospodarenje komunalnim otpadom
- omogućiti odvojeno prikupljanje sekundarnih sirovina i biootpada postavljanjem kontejnera i organiziranjem odvoza glomaznog otpada
- kontinuirani nadzor nad poznatim odlagalištima otpada
- sanacija postojećih neuređenih odlagališta otpada
- sustavna edukacija i informiranje stanovništva



Slika 50. Groblje Veliko Trojstvo

PLAN AKTIVNOSTI (PROJEKT) – IZGRADNJA INFRASTRUKTURE

STRATEŠKI CILJ : Povećanje broja gospodarskih subjekata i radno sposobnog stanovništva na području općine

STRATEGIJA : Podizanje životnog standarda stanovništva i stvaranje povoljnih uvjeta za gospodarstvo kroz izgradnju infrastrukture

| AKTIVNOST | ODGOVORNA INSTITUCIJA | PROCJENA TROŠKOVA I RESURSA | IZVORI FINANCIRANJA | TERMINSKI RASPORED |
|---|-----------------------|-----------------------------|---------------------|--------------------|
| 1. Kanalizacija | | | | |
| 1.1. izgradnja kanalizacije i kolektora u Velikom Trojstvu | Općina | 4.245.000,00 | Općina, fondovi | 31.12.2006. |
| 1.2. priključivanje korisnika na kanalizacijsku mrežu | Općina, korisnici | - | korisnici | 31.12.2007. |
| 1.3. izgradnja II i III faze kanalizacije po naseljima | Općina | - | Općina , fondovi | 31.12.2009. |
| 2. Ceste | | | | |
| 2.1. asfaltiranje županijskih cesta Ćurlovac-Višnjevac, te Višnjevac-M. Trojstvo | Općina, županija | 2.200.000,00 | Općina, županija | 30.09.2006. |
| 2.2. asfaltiranje nerazvrstanih cesta u Maglenči, te Zorićev brijeg, Rupin kut, Grginac | Općina | 2.720.000,00 | Općina | 31.12.2006. |
| 2.3. sanacija županijskih cesta | Općina, Županija | 2.500.000,00 | Općina, županija | 31.12.2006. |
| 2.4. završno uređenje cesta-ulica u Velikom Trojstvu nakon izgradnje kanalizacijske mreže | Općina | 1.500.000,00 | Općina, fondovi | 30.06.2007. |



OPĆINA VELIKO
TROJSTVO



STRATEGIJA DOSPODARSKOG RAZVOJA
OPĆINE VELIKO TROJSTVO

| <i>AKTIVNOST</i> | <i>ODGOVORNA INSTITUCIJA</i> | <i>PROCJENA TROŠKOVA I RESURSA</i> | <i>IZVORI FINANCIRANJA</i> | <i>TERMINSKI RASPORED</i> |
|--|------------------------------|--|---|---------------------------|
| <i>2.5. održavanje lokalnih i nerazvrstanih cesta</i> | <i>Općina</i> | <i>-</i> | <i>Općina, fondovi</i> | <i>kontinuirano</i> |
| <i>3. Gospodarenje otpadom</i> | | | | |
| <i>3.1. organizirati prikupljanje i sigurno gospodarenje komunalnim otpadom</i> | <i>Općina</i> | <i>djelatnici općine</i> | <i>proračun općine</i> | <i>kontinuirano</i> |
| <i>3.2. odvojeno prikupljanje sekundarnih sirovina i biootpada postavljanjem kontejnera i organiziranjem odvoza glomaznog otpada</i> | <i>Općina</i> | <i>ovlaštena tvrtka ili komunalno poduzeće, 100.000,00</i> | <i>proračun općine</i> | <i>do 31.12.2006.</i> |
| <i>3.3. nadzor nad poznatim odlagalištima otpada</i> | <i>Općina</i> | <i>djelatnici općine</i> | <i>proračun općin,</i> | <i>kontinuirano</i> |
| <i>3.4. sanacija postojećih neuređenih odlagališta otpada</i> | <i>Općina</i> | <i>1.000.000,00</i> | <i>proračun općine, potpora ministarstva, fondovi</i> | <i>31.12.2007.</i> |
| <i>3.5. sustavna edukacija i informiranje stanovništva</i> | <i>Općina,</i> | <i>50.000,00</i> | <i>proračun općine, potpora ministarstva</i> | <i>kontinuirano</i> |



**STRATEGIJA DOSPODARSKOG RAZVOJA
OPĆINE VELIKO TROJSTVO**

LOG-FRAME – IZGRADNJA INFRASTRUKTURE

| LOGIKA INTERVENCIJE | POKAZATELJI REZULTATA | IZVORI PODATAKA | |
|--|--|---|--|
| CILJ : Povećanje broja gospodarskih subjekata i radno sposobnog stanovništva na području općine | broj novoosnovanih gospodarskih subjekata, broj novozaposlenih, iznosi investicija, broj i iznos korištenih kredita, broj stanovnika, broj domaćinstava, broj novih stambenih objekata | Podaci zavoda za zapošljavanje, podaci Trgovačkog suda, ureda za gospodarstvo, zadružnog saveza, državnog zavoda za statistiku, porezne uprave, HGK, HOK, | PRETPOSTAVKE |
| SVRHA PROJEKTA : Podizanje životnog standarda stanovništva i stvaranje povoljnih uvjeta za gospodarstvo | broj priključaka na kanalizaciju, broj upita poduzetnika, objave i napisi u medijim, broj vozila, prosječna primanja stanovnika | dokumentacija općine, matični ured, statistika, mediji | poduzetnici prepoznaju razvojne mogućnosti Općine Veliko Trojstvo, stanovništvo uviđa prednosti života u ovoj sredini, ima povoljnih kredita |
| OČEKIVANI REZULTATI : - izgrađena kompletna infrastruktura (ceste, struja, plin, voda, kanalizacija, telefon) - dobre ceste - otpad se kontrolirano prikuplja | kilometri asfaltiranih cesta i održavanja, dužina kanalizacijske mreže, broj kontejnera za otpad, broj saniranih odlagališta, organizirane edukacije stanovništva | dokumentacija općine, ugovori o izgradnji, ugovori o priključcima, izvješća o edukacijama, evidencija odlagališta otpada, planovi i studije | ima izvora financiranja, poticajna državna politika, promocija općine kroz medije, ima građevinskog zemljišta |
| INTERVENCIJE : - izgradnja kanalizacije - modernizacija i sanacija cesta - organiziranje gospodarenja otpadom - postavljanje kontejnera - sanacija "divljih" odlagališta | POTREBNI RESURSI : rad stručnih službi i proračun Općine, sufinanciranje županije, poticaji i potpore ministarstava, fondovi, donacije | IZVORI PODRŠKE (TROŠAK) : 14.315.000,00 | postoji suradnja između LS, županije i državnih institucija i ministarstava, ima izvora financiranja izvan proračuna općine |
| | | | PREDUVJETI : projekt prihvaćen u sklopu SPGR, postoji institucionalna podrška, postoji projektna dokumentacija |

9.2. KRITIČNO PITANJE – KAKO POTAKNUTI GOSPODARSKU AKTIVNOST I POVEĆATI ZAPOSLENOST U MALOM I SREDNJEM PODUZETNIŠTVU ?

9.2.1. PODUZETNIČKA ZONA

Aktivnosti vezane uz osnivanje i rad poduzetničke zone su već u tijeku.

Novim Prostornim planom je predviđeno da se na lokaciji Veliko Trojstvo nalazi građevinsko zemljište za gospodarsku proizvodnu namjenu. Povoljna okolnost za formiranje zone je da postoji infrastruktura i postojeće prometnice.

Zemljište koje je potrebno za izgradnju zone, i to cca. 3 ha u potpunosti je u vlasništvu općine. Poslovna poduzetnička zona, dio predviđen za izgradnju, će u konačnici raspolagati sa 3 ha zemljišta. Planira se korištenje nekoliko parcela, a ovisno o potrebama korisnika može biti i manji broj parcela, ako korisnici trebaju veće parcele.

U skladu sa Programom razvoja poduzetničkih zona 2004.-2007. godine, koji je Vlada Republike Hrvatske donijela 2004. godine, namjera i želja Općine Veliko Trojstvo je pokrenuti gospodarsku aktivnost. Programima Vlade i resornih ministarstava predviđena su i potrebna potporna sredstva za ove namjene, te nisu potrebna značajna vlastita sredstva lokalne samouprave.

Budući da je primarna garancija dugoročnog razvoja Općine proizvodnja kojom se podiže BDP općine, s kojom dolazi i do novog zapošljavanja, osobita pažnja i naponi usmjereni su u pravcu razvoja poduzetničke poslovne zone od strateškog značaja za razvoj gospodarstva.

Gospodarska kretanja na ovom području u proteklih 15-tak godina doprinijela su ekonomskoj stagnaciji i gubitku radnih mjesta. Nasuprot tome raspoloživa i kvalificirana radna snaga, te obrazovana mlada populacija predstavlja jednu od značajnih prednosti za brz gospodarski rast.

Stoga je potrebno gospodarstvo otvoriti ulaganjima domaćeg/stranog kapitala i znanja. Pogodan oblik za privlačenje tog kapitala su određene zakonske i infrastrukturne pogodnosti koje postoje u poslovnoj zoni, gdje gospodarski subjekti posluju.

Poslovanje u poduzetničkoj zoni potiče optimalno korištenje domaćih resursa prije svega rada i infrastrukturnih objekata. Korisnici zone obično koriste i mnoge usluge domaćih poduzetnika izvan zone. Rezultat toga je pokretanje cjelovitog gospodarskog – tržišnog sustava, povećanje životnog standarda, zaustavljanje iseljavanja mladih i stručnih radnika i dr.

Poslovna poduzetnička zona ima cilj što bržeg zapošljavanja većeg broja ljudi s područja općine. Isto tako cilj je dovođenje suvremenih tehnologija. Procjena je da će se u njoj ostvariti značajan broj novih radnih mjesta, ostvarit će se povećanje ukupnog prihoda, izvoza, prihoda proračuna, a

tijekom izgradnje zone povećat će se poslovi građevinske operative kod izgradnje infrastrukture zone i novih proizvodnih objekata u zoni. Također će se pojaviti novi poslovi za prijevoznike, a postojat će i mogućnost nove kooperativne suradnje s dobavljačima repromaterijala. Osim toga korisnici zone koristit će sve komunalne i energetske usluge, te usluge mnogih manjih poduzeća i obrtnika iz okoline. Iskustvo iz drugih područja govori da se vezano za zonu otvori još bar 50% radnih mjesta izvan zone kao neposredan efekt poslovanja u zoni.

Razvoj poslovanja u zoni ovisit će i o ostalim poticajima, te o sposobnosti poduzetnika koji će iskoristiti prednosti zone, te uložiti znanje i odgovorno nositi proces razvoja kapaciteta zone.

Prioritetne aktivnosti :

- osnivanje poduzetničke zone
- izrada programa razvoja zone, pravilnika o radu zone i ostalih akata
- utvrđivanje poticajnih mjera za korisnike zone
- prethodno ispitivanje interesa za korištenje zone
- izrada plana izgradnje zone
- uređenje potrebne infrastrukture
- promocija poduzetničke zone



Slika 51. Oltar župne crkve Svetog Trojstva

PLAN AKTIVNOSTI (PROJEKT) – PODUZETNIČKA ZONA

STRATEŠKI CILJ : Izgradnja novih proizvodnih kapaciteta i povećanje zaposlenosti

STRATEGIJA : Povećanje konkurentnosti Općine i privlačenje domaćih i stranih ulagača

| AKTIVNOST | ODGOVORNA INSTITUCIJA | PROCJENA TROŠKOVA I RESURSA | IZVORI FINANCIRANJA | TERMINSKI RASPORED |
|--|--------------------------------|---|--|----------------------------|
| 1.1. osnivanje poslovne zone | Općina | 40.000,00 (osnivački kapital i troškovi osnivanja) | proračun općine | do 30.06.2006. |
| 1.2. izrada pravilnika i akata, programa razvoja zone | Općina | djelatnici općine | proračun općine | do 31.07.2006. |
| 1.3. definirati prioritetne djelatnosti u zoni i poticajne mjere za korisnike zone | Općina | djelatnici općine | proračun općine | do 31.07.2006. |
| 1.4. ispitivanje interesa poduzetnika | Općina | 5.000,00 (anketa) djelatnici općine | proračun općine | do 31.10.2006. |
| 1.5. izrada plana izgradnje zone i uređenje objekata i infrastrukture | Općina | 2.000.000,00 (infrastruktura , materijalni troškovi) | proračun općine, potpora ministarstva, donacije, ulagači | do 31.12.2006. |
| 1.6. promocija poduzetničke zone | Općina, poduzetnički servis | 10.000,00 godišnje djelatnici općine | proračun općine, potpora ministarstva | kontinuirana djelatnost |



OPĆINA VELIKO
TROJSTVO



STRATEGIJA DOSPODARSKOG RAZVOJA
OPĆINE VELIKO TROJSTVO

LOG-FRAME – PODUZETNIČKA ZONA

| LOGIKA INTERVENCIJE | POKAZATELJI REZULTATA | IZVORI PODATAKA | |
|---|--|---|---|
| CILJ : izgradnja novih proizvodnih kapaciteta – povećanje zaposlenosti | broj korisnika poduzetničke zone, broj zaposlenih kod korisnika poslovne zone, ostvareni rezultati poslovanja korisnika zone količinski i financijski, iznos i broj investicija | Ugovori sa korisnicima poslovne zone, podaci FINE i porezne uprave, podaci upravnih odjela Grada, Trgovačkog suda, HZZ, financijska izvješća poduzetnika, izvješća o prihodima LS ... | PRETPOSTAVKE |
| SVRHA PROJEKTA : - privlačenje investitora (domaćih i inozemnih) - povećanje konkurentnosti Općine | broj upita o mogućnosti korištenja prostora u zoni, broj sklopljenih ugovora sa korisnicima, iskorištenost i izgrađenost prostora naturalno | evidencija poduzetničke zone, podaci upravnih odjela Općine, sklopljeni ugovori sa korisnicima zone, podaci HGK i HOK | postojanje potrebnih kadrova, prometna povezanost sa okruženjem, ima kvalitetnih razvojnih programa |
| OČEKIVANI REZULTATI : - formirana poslovna zona - izrađen program rada zone, - prostor zone infrastrukturno uređen za investitore | izrađena projektna i građevinska dokumentacija, izvedeni radovi na uređenju zone, osnivački akti zone, popis sredstava... | izvješća upravnih odjela općine, dokumentacija poslovne zone | prostor u zoni atraktivan, promocija zone, postoje državne poticajne mjere, ima povoljnih kreditnih linija |
| INTERVENCIJE : osnivanje poduzetničke zone, izrada programa razvoja zone, pravilnika o radu zone i ostalih akata, utvrđivanje poticajnih mjera za korisnike zone, prethodno ispitivanje interesa, izrada plana izgradnje zone, uređenje potrebne infrastrukture promocija poduzetničke zone | POTREBNI RESURSI : rad stručnih službi i proračun Općine, investitori, poticaji i potpore ministarstava, donacije | IZVORI PODRŠKE (TROŠAK) : osnivački troškovi 40.000,00, materijalni troškovi i uređenje i opremanje zone 2.000.000,00, ispitivanje interesa i promocija 15.000,00 | postoji suradnja između LS i državnih institucija i ministarstava, ima zainteresiranih poduzetnika za korištenje prostora zone, postoje izvori financiranja |
| | | | PREDUVJETI : projekt prihvaćen u sklopu SPGR, postoji adekvatno zemljište u vlasništvu općine, postoji institucionalna podrška |



STRATEGIJA DOSPODARSKOG RAZVOJA
OPĆINE VELIKO TROJSTVO

9.2.2. POTPORA RAZVOJU MALOG I SREDNJEG PODUZETNIŠTVA

Mali i srednji poduzetnici imaju kvalitetnije iskorištenje uloženog kapitala, kod malih poduzeća najviša je stopa zaposlenosti po uloženom kapitalu, najviša je stopa ostvarenog prihoda po kapitalu, mali i srednji poduzetnici općenito su najfleksibilniji na promjene na tržištu.

Razvoj malog gospodarstva se velikim dijelom temelji na sudjelovanju jedinica područne i lokalne samouprave, koje su proklamirane kao nositelji gospodarskog razvoja svoje sredine. Takva je orijentacija rezultat potrebe da se razvoj poduzetništva potakne na lokalnom nivou, što se smatra najprirodnijim načinom, s obzirom da i poslovne ideje potječu upravo iz tog okruženja, dakle od samih poduzetnika. Zadatak lokalne samouprave sastoji se u osmišljavanju strategije i programa vlastitog razvoja. Proračuni jedinica lokalne samouprave trebaju sadržavati planirana sredstva na pozicijama namijenjenim razvoju malog gospodarstva.

Uloga je lokalne samouprave da u aktivnom pristupu i odnosu s poduzetnikom stvara i potiče razvoj poduzetnika, te u značajnoj mjeri doprinosi otvaranju novih radnih mjesta. Uloga općine sastoji se iz pomoći kroz stvaranje stabilnog i sigurnog okruženja u kojem poduzetnik može jednostavno planirati, komunicirati i ostvarivati svoje interese, ali mu se ne može jamčiti uspjeh. Neposrednu pomoć općina mu pruža u savladavanju početnih teškoća, u pristupu kapitalu, znanju, informacijama i općim uslugama.

Općina Veliko Trojstvo i do sada je bila uključena u provođenje poticajnih mjera kod provođenja kreditnih linija koje provode državne institucije, a u skladu sa iskazanim potrebama lokalnih poduzetnika i sa svojim financijskim mogućnostima, te će i ubuduće u skladu sa uvjetima kreditiranja sufinancirati kamatu i davati posebne olakšice korisnicima kredita koji investiraju na području Općine.

Utvrđene su i olakšice iz domene lokalnih poreza u svezi oslobađanja plaćanja općinskog poreza na tvrtku i plaćanja komunalne naknade.

Pored različitih poticajnih kreditnih linija, potpora, subvencija i rada institucija čijom se uspostavom olakšava rješavanje problema malog gospodarstva, poboljšanju okruženja i uvjeta poslovanja doprinose i brojne druge aktivnosti.

Jedna od njih je obrazovanje za poduzetništvo i u poduzetništvu. Obrazovanjem se omogućuje stjecanje potrebnih stručnih znanja i dodatnih vještina neophodnih za uspješno poslovanje. Naime, da bi se opstalo kao poduzetnik, posebno u malom gospodarstvu gdje su funkcije često objedinjene u jednoj osobi (vlasniku, radniku, menadžeru), nije dovoljno dobro poznavati struku, tehnologiju i procese proizvodnje ili usluga, već su nužna i znanja planiranja, vođenja, upravljanja, kontrole, marketinga i financijskog poslovanja.



OPĆINA VELIKO
TROJSTVO



Zbog toga će Općina Veliko Trojstvo u suradnji sa drugim institucijama (poduzetnički centri, škole, komore ...) poticati i razvijati sustavno obrazovanje poduzetnika kroz :

- dopunsko obrazovanje poduzetnika u malom gospodarstvu kroz provođenje seminara i praktičnih radionica
- obrazovanje potencijalnih poduzetnika o poduzetništvu
- provoditi ostale edukacijske djelatnosti.

Važan element je i korištenje potpornih institucija za poduzetnike i konzultanata u cilju osiguravanja stručne pomoći, promoviranja poduzetništva, informacija o mogućnostima ulaska u poduzetništvo, informacija o poticajnim mjerama koje poduzetnici mogu koristiti, davanja savjeta za vođenje poslovanja, pomoć u pripremi poslovnih planova, organizacije seminara i drugih oblika dopunskog obrazovanja poduzetnika, upućivanja na specijalizirane oblike pomoći i sl.

Zbog svih ovih razloga je radna grupa odlučila da se glavne aktivnosti usmjere na razvoj malih i srednjih poduzetnika u svim područjima djelovanja – proizvodnji, uslugama, turizmu, socijalnim uslugama i sl.

Prioritetne aktivnosti :

- poticanje otvaranje novih obrta, poduzeća, uslužnih ili proizvodnih zadruga
- utvrđivanje poticajnih mjera za male i srednje poduzetnike
- informiranje i edukacija potencijalnih novih poduzetnika putem tematskih predavanja, radionica i seminara
- strukovno obrazovanje, prekvalifikacija, dokvalifikacija, edukacija postojećih poduzetnika
- potpora postojećim poduzetnicima
- korištenje potpornih institucija za poduzetnike u cilju osiguravanja stručne pomoći davanja svih potrebnih informacija



Slika 52. KUD Veliko Trojstvo

PLAN AKTIVNOSTI (PROJEKT) – POTPORA RAZVOJU MALOG I SREDNJEG PODUZETNIŠTVA

STRATEŠKI CILJ : Poticanje osnivanja novih subjekata malog i srednjeg poduzetništva i pomoć postojećim poduzetnicima. Ostvarenjem ovog cilja postiže se povećanje zaposlenosti.

STRATEGIJA : Stvaranje pozitivne poslovne klime za razvoj malog i srednjeg poduzetništva

| AKTIVNOST | ODGOVORNA INSTITUCIJA | PROCJENA TROŠKOVA I RESURSA | IZVORI FINANCIRANJA | TERMINSKI RASPORED |
|---|--------------------------------|---|--|--|
| 1.1. izrada srednjoročnog plana razvoja malog i srednjeg poduzetništva općine | Općina | djelatnici općine | proračun općine | do 30.06.2006. |
| 1.2. utvrđivanje poticajnih mjera općine za razvoj MSP | Općina | djelatnici općine | proračun općine | do 30.06.2006. |
| 1.3. organizacija, koordinacija i provođenje djelatnosti : - informiranja - savjetovanja - edukacija - seminara | Općina, poduzetnički servis | 50.000,00 (oprema, troškovi predavača) predavači iz HZPSS, HOK, HGK, potpornih institucija, konzultanti, instituti, zainteresirani investitori i sl. | proračun općine , potpora ministarstva, donacije | kontinuirano tijekom provođenja projekta |
| 1.4. promocija malog i srednjeg poduzetništva | Općina, poduzetnički servis | 30.000,00 | proračun općine, potpora ministarstva | kontinuirana djelatnost |



OPĆINA VELIKO
TROJSTVO



STRATEGIJA DOSPODARSKOG RAZVOJA
OPĆINE VELIKO TROJSTVO

LOG-FRAME - POTPORA RAZVOJU MALOG I SREDNJEG PODUZETNIŠTVA

| LOGIKA INTERVENCIJE | POKAZATELJI REZULTATA | IZVORI PODATAKA | |
|--|--|--|---|
| CILJ : Poticanje osnivanja novih subjekata malog i srednjeg poduzetništva i pomoć postojećim, povećanje zaposlenosti | broj novih obrta, poduzeća, zadruga, obiteljskih gospodarstava, udruga proizvođača i sl., broj zaposlenih, iznos i broj investicija, ostvarena dobit | Podaci FINE i porezne uprave, podaci upravnih odjela općine, Trgovačkog suda, zadružnog saveza, HZZ, financijska izvješća poduzetnika, izvješća o prihodima LS ... | PRETPOSTAVKE |
| SVRHA PROJEKTA : Stvoriti pozitivnu poslovnu klimu za razvoj malog i srednjeg poduzetništva | broj upita, broj edukacija i polaznika edukacija, iznos i broj kredita za investicije | evidencija općine, podaci banaka o odobrenim razvojnim kreditima, podaci upravnih odjela općine | poduzetnici i općina surađuju, prepoznati su povoljni uvjeti razvoja |
| OČEKIVANI REZULTATI : - izrađeni svi planski dokumenti - održavaju se edukacije i seminari - informira se poduzetnike | planovi i programi, broj polaznika seminara i edukacija, broj upita o poticajnim mjerama, izvješća o korištenju poticajnih mjera | izvješća upravnih odjela općine, dokumentacija, izvješća o održanim seminarima i edukacijama, ugovori | ima zainteresiranih za pokretanje poduzetništva, postoje državne poticajne mjere, ima povoljnih kreditnih linija |
| INTERVENCIJE : - izrada programa razvoja MSP - utvrđivanje poticajnih mjera za razvoj MSP - izrada plana edukacija i seminara - promocija | POTREBNI RESURSI : rad stručnih službi i proračun općine, poticaji i potpore ministarstava, HKG, HOK, donacije | IZVORI PODRŠKE (TROŠAK) : prva godina materijalni troškovi 80.000,00 | postoji suradnja između LS i državnih institucija i ministarstava, postoje lokalne i državne poticajne mjere za razvoj MSP |
| | | | PREDUVJETI : projekt prihvaćen u sklopu SPGR, postoji stručni kadar, postoji suradnja na regionalnoj razini, postoji institucionalna podrška |

9.3. KRITIČNO PITANJE - KAKO RAZVITI TURIZAM ?

9.3.1. ETNO OKUĆNICA

Uz poticanje razvoja seoskog, lovnog, sportsko-ribolovnog turizma u kome inicijativu treba dati privatnom poduzetništvu, posebnu pažnju treba posvetiti i kulturno-edukativnom turizmu. Stoga je i posebno izdvojen projekt Etno okućnica kojim se nastavlja uspješna tradicija i potencira razvoj kulturno-edukativnog turizma. Ovaj projekt objedinjuje niz dosadašnjih uspješnih aktivnosti i budućih projekata u zajedničku cjelinu, a kojom se uklapa ujedno u cjelokupnu turističku ponudu općine i županije. Osim užeg općinskog karaktera projekt ima i regionalni karakter budući se povezuje sa županijskim programom razvoja turizma.

Ovom zaokruženom cjelinom bili bi stvoreni preduvjeti za razvoj kulturno-edukativnog turizma, proširenog sa sportskim sadržajima. Imajući u vidu da je jedna od ciljnih skupina i školska populacija, to su postojeći sportski objekti u Velikom Trojstvu idealna nadopuna za mogućnost školsko-sportskog turizma. Buduća školsko-sportska dvorana u izgradnji će se isto tako idealno uklopiti, te pružiti mogućnost održavanja kulturnih manifestacija.

Prioritetne aktivnosti :

- *izgradnja objekata u Etno okućnici i obogaćivanje postojećeg postava u muzeju*
- *izrada promotivnih materijala – prospekt*
- *promocija na općinskoj web stranici*
- *radionica izrade narodne nošnje*
- *radionice tradicionalnih obrta*
- *osmišljavanje turističkih i kulturnih aktivnosti/priredbi*
- *izrada originalnih suvenirira*



Slika 53. KUD Veliko Trojstvo

PLAN AKTIVNOSTI (PROJEKT) – ETNO OKUĆNICA

STRATEŠKI CILJ : Razvijen prepoznatljiv turistički brand koji promovira Općinu Veliko Trojstvo

STRATEGIJA : Afirmacija kulturno-povijesnih vrednota općine i njenih izvornih vrijednosti kao okosnice razvoja turizma

| AKTIVNOST | ODGOVORNA INSTITUCIJA | PROCJENA TROŠKOVA I RESURSA | IZVORI FINANCIRANJA | TERMINSKI RASPORED |
|--|------------------------------|-----------------------------|--|------------------------------|
| 1.1. izgradnja objekata u Etno okućnici i obogaćivanje postojećeg postava u muzeju | Općina, Turistička zajednica | 50.000,00 | proračun općine , potpora ministarstva, donacije | kontinuirano |
| 1.2. radionica izrade narodne nošnje | Općina, TZ | 20.000,00 | proračun općine , potpora ministarstva, donacije | do 31.12.2006., svake godine |
| 1.3. radionice tradicionalnih obrta | Općina, TZ | 20.000,00 | proračun općine , potpora ministarstva, donacije | do 31.12.2006., svake godine |
| 1.4. izrada promotivnih materijala – prospekt | Općina, TZ | 10.000,00 | proračun općine, turistička zajednica | do 31.12.2006. |
| 1.5. promocija na općinskoj web stranici | Općina, TZ | 5.000,00 | proračun općine | do 30.06.2006. |
| 1.6. osmišljavanje turističkih i kulturnih aktivnosti/priredbi | Općina, TZ | 30.000,00 | proračun općine , potpora ministarstva, donacije | kontinuirano |
| 1.7. izrada originalnih suvenira | Općina, TZ | 20.000,00 | proračun općine | 31.12.2006. |



STRATEGIJA DOSPODARSKOG RAZVOJA
OPĆINE VELIKO TROJSTVO

LOG-FRAME - ETNO OKUĆNICA

| LOGIKA INTERVENCIJE | POKAZATELJI REZULTATA | IZVORI PODATAKA | |
|---|---|--|---|
| CILJ : Razvijen prepoznatljiv turistički brand koji promovira Općinu Veliko Trojstvo | broj novih smještajnih kapaciteta, broj novozaposlenih, nove vrste turističke ponude, broj gostiju i ostvarenih noćenja odn. prihoda od turizma, ostvareni rezultati poslovanja poduzetnika u turizmu, iznos i broj investicija | podaci FINE i porezne uprave, podaci upravnih odjela Grada, Trgovačkog suda, TZ, financijska izvješća poduzetnika, izvješća o prihodima LS ... | PRETPOSTAVKE |
| SVRHA PROJEKTA : Afirmacija kulturno-povijesnih vrednota općine i njenih izvornih vrijednosti kao okosnice razvoja turizma | broj posjetilaca, broj učesnika na radionicama, realizirani projekti i priredbe, prodaja suvenira | evidencija etno okućnice i TZ, podaci upravnih odjela Grada, sklopljeni ugovori sa investitorima, | ulagačima su privlačne mogućnosti ulaganja i pokrenuti projekti i turistički sadržaji, ima kvalitetnih razvojnih programa |
| OČEKIVANI REZULTATI : Etno okućnica sa svim planiranim sadržajima i manifestacijama | izgrađeni objekti, eksponati, pokrenuti konkretni projekti i radionice, izrađen propagandni materijal, prospekti, web stranice, suveniri... | izvješća upravnih odjela Grada, statistika posjeta web stranici, evidencija TZ | jačanje promocije turističke ponude, postoji interes posjetioaca, postoje državne poticajne mjere |
| INTERVENCIJE : izgradnja objekata u Etno okućnici i obogaćivanje postava u muzeju, izrada promotivnih materijala, promocija na web stranici, radionice izrade narodne nošnje i tradicionalnih obrta, turističke i kulturne aktivnosti/priredbe, izrada originalnih suvenira | POTREBNI RESURSI : rad stručnih službi i proračun Općine, poticaji i potpore ministarstava, donacije, turistička zajednica ... | IZVORI PODRŠKE (TROŠAK) : 155.000,00 u prvoj godini | postoji suradnja između LS i državnih institucija i ministarstava, postoje izvori financiranja |
| | | | PREDUVJETI : projekt prihvaćen u sklopu SPGR, postoji institucionalna podrška, prometna povezanost, resursi, oformljena Etno okućnica |



STRATEGIJA DOSPODARSKOG RAZVOJA
OPĆINE VELIKO TROJSTVO

9.3.2. TURISTIČKA ZAJEDNICA KAO PROMOTOR TURIZMA

Razvoj turizma - seoskog, lovnog i ribolovnog - u uskoj je vezi sa privatnom inicijativom i razvojem malog i srednjeg poduzetništva, a u vezi sa razvojem poljoprivrede. Strateški pravac nije izgradnja i razvoj velikih kapaciteta, nego malih i upravo su oni u domeni malog poduzetništva.

Prioritetne aktivnosti :

- *poticanje izgradnje i uređenje smještajnih kapaciteta*
- *izrada kataloga turističke ponude i smještajnih kapaciteta*
- *promoviranje turističkih i kulturnih znamenitosti*
- *učestvovanje kao aktivni izlagač na sajmovima i izložbama, prezentacija Općine Veliko Trojstvo, turističkih znamenitosti i gospodarstva*
- *osmišljavanje turističkih, sportsko-rekreativnih i kulturnih aktivnosti*
- *izrada web stranice i njeno redovno održavanje i ažuriranje novim podacima*
- *izrada turističkog prospekta/plana Općine Veliko Trojstvo*
- *edukacija i stručno usavršavanje poduzetnika i djelatnika; učešće na seminarima, savjetovanjima, znanstvenim i sl. skupovima*
- *uređenje biciklističke staze i pješačke staze*
- *obilježavanje kulturnih znamenitosti adekvatnim smjerokazima (tipski smeđi smjerokazi)*
- *aktivno učešće u organizaciji raznih aktivnosti u suradnji sa postojećim udrugama i društvima, npr :*
 - *natjecanja i aktivnosti osnovne škole,*
 - *biciklijada*
 - *izložba vina*
 - *izložba poljoprivrednih proizvoda (kobasice, med, voće i sl.)*
 - *izbor "Uzorita Žena"*
 - *proslava dana Općine*
 - *škola nogometa*
 - *sportski turniri (nogomet, rukomet, šah, konjički sport i sl.)*



Slika 54. Lovačko društvo Veliko Trojstvo

PLAN AKTIVNOSTI (PROJEKT) – TURISTIČKA ZAJEDNICA KAO PROMOTOR TURIZMA

STRATEŠKI CILJ : Razvijena turistička ponuda koja potiče razvoj poduzetništva i zapošljavanje

STRATEGIJA : Organizacija i koordinacija turističke djelatnosti koja potiče investicije ulagača

| AKTIVNOST | ODGOVORNA INSTITUCIJA | PROCJENA TROŠKOVA I RESURSA | IZVORI FINANCIRANJA | TERMINSKI RASPORED |
|--|------------------------------|-----------------------------|---|-----------------------|
| 1.1 .poticanje izgradnje i uređenje smještajnih kapaciteta | Turistička zajednica, općina | - | proračun općine, potpore ministarstva | kontinuirano |
| 1.2. izrada kataloga turističke ponude i smještajnih kapaciteta | TZ | 3.000,00 | proračun općine, turistička zajednica | 31.12.2006. |
| 1.3. promoviranje turističkih i kulturnih znamenitosti | TZ | - | turistička zajednica | kontinuirano |
| 1.4. izrada turističkog prospekta/plana Općine Veliko Trojstvo | TZ , općina | 10.000,00 | proračun općine, turistička zajednica | do 31.12.2006. |
| 1.5. izrada web stranice i njeno redovno održavanje i ažuriranje novim podacima | TZ | 5.000,00 | proračun općine | do 31.12.2006. |
| 1.6. učestvovanje kao aktivni izlagač na sajmovima i izložbama, prezentacija Općine Veliko Trojstvo, turističkih znamenitosti i gospodarstva | TZ , općina | 20.000,00 | proračun općine, turistička zajednica, potpore ministarstva | 3 do 4 sajma godišnje |
| 1.7. osmišljavanje turističkih, sportsko-rekreativnih i kulturnih aktivnosti | TZ | - | turistička zajednica | kontinuirano |



STRATEGIJA DOSPODARSKOG RAZVOJA
OPĆINE VELIKO TROJSTVO

| AKTIVNOST | ODGOVORNA INSTITUCIJA | PROCJENA TROŠKOVA I RESURSA | IZVORI FINANCIRANJA | TERMINSKI RASPORED |
|---|---|--|---------------------------------------|--------------------|
| 1.8. edukacija i stručno usavršavanje poduzetnika i djelatnika; učešće na seminarima, savjetovanjima, znanstvenim i sl. skupovima | TZ | 5.000,00 | proračun općine, turistička zajednica | kontinuirano |
| 1.9. uređenje biciklističke staze i pješačke staze | TZ, općina | 10.000,00 | proračun općine, turistička zajednica | 30.06.2007. |
| 1.10. obilježavanje kulturnih znamenitosti adekvatnim smjerokazima (tipski smeđi smjerokazi) | TZ, općina | 10.000,00 | proračun općine, turistička zajednica | 30.06.2007. |
| 1.11. aktivno učešće u organizaciji raznih aktivnosti u suradnji sa postojećim udrugama i društvima, npr : <ul style="list-style-type: none"> - natjecanja i aktivnosti osnovne škole, - biciklijada - izložba vina - izložba poljoprivrednih proizvoda (kobasice, med, voće i sl.) - izbor "Uzorita Žena" - proslava dana Općine - škola nogometa - sportski turniri (nogomet, rukomet, šah, konjički sport i sl.) | Turistička zajednica, udruga, škola, sportski klubovi, općina | 3.000,00 do 10.000,00 po priredbi 50.000,00 godišnje | proračun općine, turistička zajednica | kontinuirano |



OPĆINA VELIKO
TROJSTVO



IMPULS
D.O.O. BJELOVAR

STRATEGIJA DOSPODARSKOG RAZVOJA
OPĆINE VELIKO TROJSTVO

LOG-FRAME - TURISTIČKA ZAJEDNICA KAO PROMOTOR TURIZMA

| LOGIKA INTERVENCIJE | POKAZATELJI REZULTATA | IZVORI PODATAKA | |
|--|---|---|--|
| CILJ : Razvijena turistička ponuda koja potiče razvoj poduzetništva i zapošljavanje | broj gostiju i ostvarenih noćenja odn. prihoda od turizma, ostvareni rezultati poslovanja poduzetnika u turizmu iznos i broj investicija | podaci FINE i porezne uprave, podaci upravnih odjela općine, Trgovačkog suda, HTZ, financijska izvješća poduzetnika , izvješća o prihodima LS ... | PRETPOSTAVKE |
| SVRHA PROJEKTA : Organizacija i koordinacija turističke djelatnosti koja potiče investicije ulagača | broj novih turističkih kapaciteta u općini (smještajni kapacitet, seoski turizam, vinska cesta i sl.), broj organiziranih posjeta | evidencija TZ, podaci upravnih odjela općine, sklopljeni ugovori sa investitorima | ulagačima su privlačne mogućnosti ulaganja i pokrenuti projekti i turistički sadržaji |
| OČEKIVANI REZULTATI : Intenzivne aktivnosti i rezultati rada turističke zajednice | pokrenuti konkretni projekti, izrađen propagandni materijal , prospekti, web stranice, održane priredbe, uređene staze, broj polaznika edukacija, broj izlaganja na sajmovima ... | izvješća turističke zajednice, statistika posjeta web stranici, sajamski katalogi, napisi u tisku i ostalim medijima | postoji interes turista, postoji interes ulagača za ulaganja u dodatne sadržaje, postoje državne poticajne mjere |
| INTERVENCIJE : poticanje izgradnje i uređenje smještajnih kapaciteta, izrada kataloga, promocija turističkih i kulturnih znamenitosti, izlaganje na sajmovima i izložbama, osmišljavanje aktivnosti, web stranica, izrada turističkog prospekta, edukacija, uređenje biciklističke i pješačke staze, obilježavanje kulturnih znamenitosti, aktivno učešće u organizaciji raznih aktivnosti u suradnji sa postojećim udrugama i društvima | POTREBNI RESURSI : rad i sredstva turističke zajednice, proračun Općine, poticaji i potpore ministarstava, donacije | IZVORI PODRŠKE (TROŠAK) : 113.000,00 | postoji regionalna suradnja i suradnja između LS i državnih institucija i ministarstava, postoje izvori financiranja |
| | | | PREDUVJETI : projekt prihvaćen u sklopu SPGR, osnovana turistička zajednica, postoji institucionalna podrška, prometna povezanost, resursi |



STRATEGIJA DOSPODARSKOG RAZVOJA
OPĆINE VELIKO TROJSTVO

9.4. KRITIČNO PITANJE - KAKO UNAPRIJEDITI POLJOPRIVREDNU PROIZVODNJU ?

9.4.1. UDRUŽIVANJE OBITELJSKIH GOSPODARSTAVA I POLJOPRIVREDNIKA

Radna skupina zaključila je temeljem podataka iz SWOT analize da u poljoprivredi postoje nedovoljno iskorišteni prirodni resursi, a isto tako pružaju se velike mogućnosti za njen daljnji razvoj. Poljoprivreda se također nameće i kao dobro rješenje za zapošljavanje stanovništva. Pri tome su potrebna manja ulaganja, a potiču se značajni učinci.

Udruživanjem poljoprivrednika u zadruge (ili udruge) stvorili bi se kvalitetniji preduvjeti za organiziranje proizvodnje. Zadruga pružaju mogućnost zajedničkog i organiziranog pristupa tržištu kako za prodaju vlastitih proizvoda, a također i u nabavi repromaterijala. Isto tako mogu za zadrugare biti od velikog interesa pružanjem dodatnih usluga – edukacije, transport, knjigovodstvo, skladištenje i sl.

Poljoprivreda je grana proizvodnje na području općine kojom se stanovništvo najviše bavi. Problem koji se provlači u procesu nabave repromaterijala, ali još više u nastupu na tržištu, kad proizvedenu robu treba prodati, jeste da poljoprivrednici nastupaju u tim segmentima pojedinačno i postaju žrtvama prekupaca i profitera te prihvaćaju ponuđene niske cijene i nesigurno plaćanje. Osnivanjem poljoprivrednih zadruga ili udruga proizvođača, štitili bi se njihovi interesi u prometu roba i usluga. Udruživanjem poljoprivrednika u zadruge stvorili bi se kvalitetniji preduvjeti za organiziranje proizvodnje. Zadruga pružaju mogućnost zajedničkog i organiziranog pristupa tržištu, kako za prodaju vlastitih proizvoda, a također i u nabavi repromaterijala. Isto tako mogu za zadrugare biti od velikog interesa pružanjem dodatnih usluga – edukacije, transport, knjigovodstvo, skladištenje i sl. Kroz rad zadruga bile bi olakšane i aktivnosti edukacija, usvajanja novih tehnologija i informiranja poljoprivrednika, povećanja broja proizvođača, poticanja ekološke i integralne proizvodnje hrane, poticanju voćarstva i vinogradarstva, provođenju pilot projekata.

Formiranjem strojnih prstenova stvorili bi se preduvjeti za jeftiniju proizvodnju. Specijalna mehanizacija je preskupa ako nije iskorištena sa punim kapacitetom. U slučaju obrade manjih zemljišnih površina na kojima bi se uzgajale neke od visokoprotivabilnih kultura (ljekovito bilje, voćarstvo, povrće i sl.) potrebna oprema je skupa, npr. sušare za bilje, strojevi za sortiranje i ambalažiranje i slična mehanizacija. Udruživanjem više proizvođača u strojne prstenove bi se ovaj problem riješio i mehanizacija bi mogla biti iskorištena u svom punom kapacitetu.

Uloga Općine Veliko Trojstvo je pomoći osigurati zadrugama i udrugama prostorne uvjete za rad.



OPĆINA VELIKO
TROJSTVO



Već osnovanim udrugama poljoprivrednih proizvođača treba pružiti maksimalnu podršku i prezentirati ih kao uspješne pilot projekte.

Osim educiranja iz područja direktne poljoprivredne proizvodnje u poljoprivredi je obrazovanje za poduzetništvo i u poduzetništvu također vrlo bitno. Obrazovanjem se omogućuje stjecanje potrebnih stručnih znanja i dodatnih vještina neophodnih za uspješno poslovanje poljoprivrednika. Današnji napredni i veći poljoprivrednici imaju angažiran veliki kapital i u svakom pogledu su poduzetnici, a da bi se opstalo kao poduzetnik, posebno u malom gospodarstvu gdje su funkcije često objedinjene u jednoj osobi (vlasniku, radniku, menadžeru), nije dovoljno dobro poznavati struku, tehnologiju i procese proizvodnje ili usluga, već su nužna i znanja planiranja, vođenja, upravljanja, kontrole, marketinga i financijskog poslovanja.

Prioritetne aktivnosti :

- *izrada plana razvoja poljoprivrede i programa poticajnih mjera*
- *poticanje zadružnog organiziranja*
- *poticanje formiranja strojnih prstenova*
- *kontinuirana edukacija, propagiranje*
- *provođenje pilot projekata*
- *osigurati udrugama/zadugama prostorne uvjete za rad*



Slika 55. Stočarstvo

PLAN AKTIVNOSTI (PROJEKT) – UDRUŽIVANJE OBITELJSKIH GOSPODARSTAVA I POLJOPRIVREDNIKA

STRATEŠKI CILJ : Razvijena poljoprivredna proizvodnja, kvantitativni i kvalitativni rast proizvodnje, povećana zaposlenost

STRATEGIJA : Poticanje seoskog poduzetništva kroz udruživanje u proizvodnji

| AKTIVNOST | ODGOVORNA INSTITUCIJA | PROCJENA TROŠKOVA I RESURSA | IZVORI FINANCIRANJA | TERMINSKI RASPORED |
|---|--------------------------|-----------------------------|---|--------------------------|
| 1.1. izrada srednjoročnog plana razvoja poljoprivrede i programa poticajnih mjera | Općina | djelatnici općine, HZPSS | proračun Općine | do 31.10.2006. |
| 1.2. osiguravanje prostornih uvjeta rada zadrugama i udrugama | Općina, država | djelatnici općine | proračun Općine, država, | do 31.12.2006. |
| 1.3. organiziranje i provođenje djelatnosti : - informiranja o radu zadruga - edukacija o prednostima strojnih prstenova - savjetovanja - edukacija - provođenje pilot projekata i sl. | Općina, HZPSS | 50.000,00 | proračun Općine , potpora ministarstva, donacije, | kontinuirano prema planu |
| 1.4. potpora osnovanim udrugama/zadrugama – pilot projekti | Općina, Savez zadruga | 50.000,00 | proračun Općine, potpore ministarstva | do 31.12.2006. |



STRATEGIJA DOSPODARSKOG RAZVOJA
OPĆINE VELIKO TROJSTVO

| LOGIKA INTERVENCIJE | POKAZATELJI REZULTATA | IZVORI PODATAKA | |
|--|--|---|---|
| <p>CILJ : Razvijena poljoprivredna proizvodnja</p> <ul style="list-style-type: none"> - povećana proizvodnja poljopr. proizvoda kvantitativno i kvalitativno - povećana zaposlenost | <p>broj novozaposlenih, broj novih zadrugara, količine (naturalno i financijski) poljoprivrednih proizvoda, iznosi investicija u poljoprivrednu proizvodnju i mehanizaciju, broj i iznos korištenih kredita, iznosi potpora i poticaja</p> | <p>Podaci zavoda za zapošljavanje, podaci Trgovačkog suda, ureda za gospodarstvo, zadružnog saveza, državnog zavoda za statistiku, porezne uprave, HGK, HOK, evidencije HZPSS</p> | <p>PRETPOSTAVKE</p> |
| <p>SVRHA PROJEKTA : Organizirana poljoprivredna proizvodnja u zadrugama i udrugama</p> | <p>broj osnovanih zadruga i udruga, broj polaznika edukacija, broj pilot projekata, broj savjeta o organiziranju proizvodnje, broj izrađenih poslovnih planova, kupljena mehanizacija...</p> | <p>spiskovi polaznika seminara i edukacija, poslovni planovi, evidencija o kreditnim linijama ...</p> | |
| <p>OČEKIVANI REZULTATI :</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrađen plan razvoja poljoprivrede - pokrenuti pilot projekti - povećane obrađene površine - aktivirani neiskorišteni resursi | <p>izrađen plan razvoja, rezultati pilot projekata, plan edukacija i prezentacija, povećanje obrađenih zemljišnih površina</p> | <p>Izvešća upravnih odjela Općine, dokumentacija općine, ugovori</p> | <p>poljoprivrednici su zainteresirani za osnivanje zadruga i pokretanje proizvodnje, ima kvalitetnih projekata, ima izvora financiranja</p> |
| <p>INTERVENCIJE :</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrada progr.razvoja poljoprivr. - rješavanje imovinskih odnosa za objekte potrebne zadrugama - edukacija i propagiranje zadružne polj. proizvodnje | <p>POTREBNI RESURSI : rad stručnih službi i proračun Općine, poticaji i potpore ministarstava, rad HZPSS, kreditna i bespovratna sredstva državnih fondova, donacije</p> | <p>IZVORI PODRŠKE (TROŠAK) : za prvu godinu 100.000,00,</p> | <p>postoji suradnja između LS i državnih institucija i ministarstava, sređene su zemljišne knjige i imovinski odnosi, ima kadrova za potrebne edukacije</p> |
| | | | <p>PREDUVJETI : projekt prihvaćen u sklopu SPGR, postoje objekti za rad zadruga, osnovane udruge i zadruge</p> |

9.4.2. KONTINUIRANO UNAPREĐENJE POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE

Poljoprivrednim gospodarstvima i individualnim proizvođačima treba omogućiti kvalitetnu edukaciju o primjeni novih tehnologija u proizvodnji, kako bi se proizvodnja povećala kako kvantitativno, tako i kvalitativno. Prvenstveno su to područja stočarstva (uzgoj goveda, proizvodnja mlijeka, stoka sitnog zuba, peradarstvo), te voćarstvo, vinogradarstvo i povrtlarstvo. Posebnu pažnju treba posvetiti i pčelarstvu, proizvodnji ljekovitog bilja i sličnim djelatnostima za koje postoje prikladni uvjeti.

Očekivani strateški cilj je razvijena poljoprivredna proizvodnja, te postignut kvantitativni i kvalitativni rast proizvodnje poljoprivrednih proizvoda. Kako bi se poljoprivrednim proizvođačima osigurao trajni plasman njihovih proizvoda i sigurno tržište u kasnijem periodu moguća je aktivnost izgradnje preradbenih kapaciteta. Isto tako za te buduće kapacitete je jednako važno da imaju osiguranu sirovinsku osnovu za svoju proizvodnju, te su time izravno povezani sa proizvođačima.

Ovim budućim projektima koji će biti realizirani kroz privatnu poduzetničku inicijativu treba pružiti maksimalnu podršku, budući imaju cilj ostvariti viši stupanj finalizacije poljoprivrednih proizvoda i time povećanja novostvorene vrijednosti. Ujedno je u tim pogonima planirano i dodatno zapošljavanje stanovništva.

Prioritetne aktivnosti :

- promovirati primjenu novih tehnologija u proizvodnji kroz organizirane edukacije i seminare
- informirati i educirati poljoprivrednike u svezi zakonskih rješenja i mogućnosti bespovratnih potpora i povoljnih kreditnih linija
- promovirati nove proizvodnje koje nisu tradicionalno bile prisutne na ovom području, a daju visoke prinose i zaradu
- promovirati ekološku proizvodnju
- promovirati djelatnosti vezane uz poljoprivredu i proizvodnju zdrave hrane, a naročito vezane uz seoski turizam
- izrada plana razvoja poljoprivrede i programa poticajnih mjera



PLAN AKTIVNOSTI (PROJEKT) – KONTINUIRANO UNAPREĐENJE POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE

STRATEŠKI CILJ : Povećanje zaposlenost i prihoda stanovništva

STRATEGIJA : Promoviranje novih tehnologija i poljoprivrednih kultura

| AKTIVNOST | ODGOVORNA INSTITUCIJA | PROCJENA TROŠKOVA I RESURSA | IZVORI FINANCIRANJA | TERMINSKI RASPORED |
|---|-----------------------|-----------------------------|---|--------------------------|
| 1.1. izrada srednjoročnog plana razvoja poljoprivrede i programa poticajnih mjera | Općina | djelatnici općine , HZPSS | proračun Općine | do 31.10.2006. |
| 1.2. organiziranje i provođenje djelatnosti : - informiranja o poticajnim mjerama, potporama, kreditnim linijama - savjetovanja - edukacija - promocija ekološke proizvodnje - promocija projekata u seoskom turizmu | Općina, HZPSS | 50.000,00 | proračun Općine , potpora ministarstva, donacije, | kontinuirano prema planu |



**STRATEGIJA DOSPODARSKOG RAZVOJA
OPĆINE VELIKO TROJSTVO**

LOG-FRAME – KONTINUIRANO UNAPREĐENJE POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE

| LOGIKA INTERVENCIJE | POKAZATELJI REZULTATA | IZVORI PODATAKA | |
|---|---|--|--|
| CILJ : - povećana zaposlenost - povećana proizvodnja poljoprivrednih proizvoda kvantitativno i kvalitativno (posebno eko proizvodnja) | <i>broj novozaposlenih, broj novih poljop. gospodarstava, količine (naturalno i financijski) poljopr. proizvoda, iznosi investicija u poljop. proizvodnju, broj i iznos korištenih kredita, iznosi odobrenih potpora i poticaja poljoprivrednicima</i> | <i>Podaci zavoda za zapošljavanje, podaci Trgovačkog suda, ureda za gospodarstvo, zadruženog saveza, državnog zavoda za statistiku, porezne uprave, HGK, HOK, evidencije HZPSS</i> | PRETPOSTAVKE |
| SVRHA PROJEKTA : <i>Poljoprivredna proizvodnja podignuta na viši i profitabilniji nivo</i> | <i>broj registriranih proizvođača, broj poljop. gospodarstava, broj polaznika edukacija, broj novih projekata, broj izrađenih posl. planova, količine novih proizvoda...</i> | <i>poslovni planovi, evidencija o kreditnim linijama, spiskovi polaznika edukacija, podaci o otkupu proizvoda, upisnik polj. proizvođača,</i> | <i>poljoprivrednici prepoznaju mogućnosti koje se pružaju i veću mogućnost zarade, postoji tržište za proizvode</i> |
| OČEKIVANI REZULTATI : - izrađen plan razvoja poljopr. - pokrenuti program edukacija - povećane obrađene površine - nove tehnologije i kulture | <i>izrađen plan razvoja, rezultati pilot projekata, plan edukacija i prezentacija, povećanje obrađenih zemljišnih površina, ugovori o prodaji ili zakupu zemlje...</i> | <i>Izvešća upravnih odjela Općine, dokumentacija općine, ugovori</i> | <i>poljoprivrednici su zainteresirani za uvođenje novih profitabilnijih poljo kultura,ima kvalitetnih projekata,ima izvora financiranja i poticajnih sredstava</i> |
| INTERVENCIJE : - izrada programa razvoja poljopr. - edukacija i propagiranje napredne poljopr..proizvodnje i novih tehnologija, - edukacije u eko proizvodnji, - promocija seoskog turizma | POTREBNI RESURSI : <i>rad stručnih službi i proračun Općine, poticaji i potpore ministarstava, rad HZPSS, kreditna i bespovratna sredstva, donacije</i> | IZVORI PODRŠKE (TROŠAK) : <i>za prvu godinu 50.000,00</i> | <i>postoji suradnja između LS i državnih institucija i ministarstava, sređene su zemljišne knjige i imovinski odnosi, ima kadrova za potrebne edukacije</i> |
| | | | PREDUVJETI : <i>projekt prihvaćen u sklopu SPGR, postoje usitnjena poljoprivredna domaćinstva</i> |



STRATEGIJA DOSPODARSKOG RAZVOJA
OPĆINE VELIKO TROJSTVO

10. SMJERNICE ZA PROVEDBU, PRAĆENJE I AŽURIRANJE

PROVOĐENJE

Strateški plan gospodarskog razvoja treba u provođenju potporu institucije odgovorne za provođenje plana. Idealno bi bilo da se nastavi suradnja na gospodarskom razvoju između lokalne samouprave i gospodarskih subjekata uključenih u izradu strateškog plana gospodarskog razvoja kroz rad u radnoj skupini. Uključeni u izradu SPGR-a trebaju aktivno raditi i na njegovoj implementaciji, a općina treba formirati povjerenstvo ili odgovarajuće tijelo (npr. gospodarsko vijeće, poglavarstvo i sl.) koje će biti zaduženo za provedbu, praćenje i ažuriranje SPGR-a. Odluku o tijelu koje će biti nadležno za praćenje provedbe treba donijeti općinsko poglavarstvo i to je jedno od ključnih pitanja za realizaciju plana.

PRAĆENJE

Praćenje pruža informacije koje su potrebne za procjenu provedbe plana, te rukovodi promjenama i ažuriranjem, što će omogućiti usmjeravanje napora ostvarenju vizije. Redovito izvještavanje o praćenju, putem javnih izvještaja, osigurat će transparentnost procesa i pojačati obvezu prema provedbi.

- Pokazatelji iz matrica logičkog okvira (log – frame) procijenit će da li se planirane intervencije realiziraju i daju li željene rezultate
- Usporedba planova aktivnosti i proračuna otkriva da li se resursi koriste na određenoj razini, te da li se koriste prema planu
- Organizacijski pregled prati promjene kod pojedinaca i organizacija koje mogu utjecati na njihove sposobnosti izvršavanja zadataka

AŽURIRANJE

SPGR je instrument za prilagodbu promjenama, pa se stoga mora održavati kroz svježe i periodičke preglede i dopunjavati tekućim informacijama. Većina podataka se ažurira na godišnjoj osnovi kada državni izvori osiguravaju nove informacije, a te opet sadržavaju podatke o novonastaloj situaciji. Kada se pregled situacije dovrši, to je pravo vrijeme za instituciju koja vrši praćenje da potraži odgovore na dodatna pitanja:

- Da li je ciljano pitanje i dalje kritično za gospodarsku budućnost zajednice?
- Da li ova intervencija i dalje rješava kritično pitanje?
- Da li koristi od programa i dalje opravdavaju resurse potrebne za provedbu?
- Da li postoje kakve nenamjerne (negativne) posljedice intervencije?

Osim u slučaju da vanjsko okruženje ne prolazi kroz brze i značajne promjene, strateški plan bi trebao biti valjan najmanje idućih četiri godina, no u sredini koja se ubrzano razvija kao što je slučaj u Hrvatskoj, potrebno je češće ažuriranje.



11. ZAVRŠNE PREPORUKE

U procesu implementacije ovog plana, po pojedinim projektima, a gdje je to moguće valjalo bi primjeniti slijedeće strategije :

- *Općina Veliko Trojstvo treba koristiti sve potencijalne državne izvore financiranja (sredstva fondova, ministarstava, poticajna sredstva i sl.) koji su namijenjeni gospodarskom razvoju, te razvoju uopće*
- *valja se vezati i na fondove Europske unije s kojom je Hrvatska počela pregovore o pridruživanju, te na ostale međunarodne izvore financiranja razvojnih projekata*
- *strategija jačanja i uključivanja nevladinih organizacija, posebno zato što one mogu primati financijsku pomoć od međunarodne zajednice, na koju trgovačka profitna društva nemaju pravo*
- *koristiti moderne komunikacijske i informatičke tehnologije*
- *uspostaviti regionalnu suradnju sa susjednim općinama koja će pospješiti realizaciju plana*
- *uključiti projekte u budući Regionalni operativni plan Bjelovarsko-bilogorske županije*

Strateški plan gospodarskog razvoja se temelji na zajednici i određuje gospodarsku budućnost zajednice. PRLS podrazumijeva aktivno sudjelovanje zajednice, stoga je nacrt SPGR-a prezentiran građanima na javnoj tribini i putem članova radne skupine koji su imali na raspolaganju nacrt.

Komentari i primjedbe prikupljeni su tijekom javne rasprave i nisu ukazivali na potrebu značajnijih izmjena SPGR-a, naprotiv , izražena je potpora izvršenju plana uz iskazan oprez zbog potrebnih sredstava. Time se potvrđuje potreba praćenja, ažuriranja i transparentnosti cijelog procesa, ali i povećava odgovornost organizacija i institucija koje su uključene u SPGR.

Djelomično je upotpunjena SWOT analiza, a upravo zbog uočenih slabosti sa "divljim" odlagalištima otpada, u SPGR je u okviru kritičnog pitanja rješavanja infrastrukture uključena i ova problematika.

Učesnici u raspravi istakli su važnost prevladavanja uočenih vlastitih slabosti. Tijekom rasprave ukazano je na nedostatak novca za provedbu planiranih projekata, ali je naglašena i važna uloga SPGR-a u pribavljanju potrebnih sredstava kroz korištenje fondova i uključivanje u Regionalni operativni plan Bjelovarsko-bilogorske županije.

